

Підвищення престижності праці як необхідність

ЧИ ПРАВИЛЬНО РОЗУМІЮТЬ ПРЕСТИЖНІСТЬ ПРАЦІ РОБОТОДАВЦІ ТА САМІ ПРАЦІВНИКИ? **.11**

Триває передплата центральних профспілкових видань на 2014 рік

Вартість передплати на 2014 рік:

газета «Профспілкові вісті» – 156,00 грн (передплатний індекс – 22152),

журнал «Бібліотека голови профспілкового комітету» – 68,04 грн (передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштово-відділенні України за «Каталогом видань України» або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua

№ 43 (713) | 24.10.2013

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

СПІВПРАЦЯ | У Представництві Ради Європи у Києві 21 жовтня відбулася зустріч представників ФПУ з Групою експертів з протидії торгівлі людьми (GRETA). **.02**

СПО | У Будинку профспілок 17 жовтня відбулося засідання Спільного представницького органу об'єднань профспілок, на якому розглядалися актуальні питання діяльності ФПУ. Вів засідання перший заступник голови СПО об'єднань профспілок, в. о. заступника Голови ФПУ Григорій Осовий. **.02**

ЗУСТРІЧ | 23 жовтня відбулася робоча зустріч голови облдержадміністрації Хмельниччини Василя Ядухи з Головою Федерації професійних спілок України Юрієм Куликом. **.03**

ТЕМА НОМЕРА | ЧОМУ ПЛАТОЮ ЗА ДРІБНЕ ХУЛІГАНСТВО СТАЄ ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ?

ЛЮДИ ТА ЛЮКИ

Крадіжка каналізаційних люків – одна з болючих проблем усіх міст України, байдуже – великих чи малих. Унаслідок «рейдів» мисливців за металобрухтом, які викрадають кришки люків, залишаються провали, що надзвичайно небезпечні для пішоходів та автомобілістів. Подеколи саме відсутність

кришки стає причиною нещасного випадку, а то й трагедії. Нещодавній випадок у Львові з дворічним Дмитриком, який упав у з'яючий отвір каналізаційного люка й загинув, збурило громадянськість. «Профспілкові вісті» з'ясували, чи до снаги комунальникам побороти це зло. **.08**

Євген Драп'ятий: «Шевченко і профспілки: спільні кроки боротьби»

.05

ДОЛУЧАЙТЕСЬ ДО ОБГОВОРЕННЯ
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

СПІВПРАЦЯ

НІ – ТРУДОВОМУ РАБСТВУ!

Федерація профспілок України активно співпрацює з міжнародними урядовими та неурядовими організаціями, які займаються проблемами трудової міграції та протидіють безжалісній експлуатації людини. Це підтвердила зустріч представників ФПУ з Групою експертів з протидії торгівлі людьми (GRETA), що відбулася 21 жовтня у Представництві Ради Європи у Києві.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, у ході зустрічі Голова ФПУ Юрій Кулик розповів про діяльність ФПУ щодо усунення основних причин нелегальної міграції, про конкретні кроки з підвищення рівня заробітної плати, мінімальної оплати праці, ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати та підвищення соціальних стандартів. Він поінформував про реалізацію програми «Еней», проекту ЄС «Безпечні мости для робітників-мігрантів», спрямованих на створення законних каналів міграції, недопущення торгівлі жінками та експлуатації трудящих-мігрантів з України.

Голова ФПУ зазначив, що, за даними Всесвітнього банку, загальна сума переказів мігрантів у всьому світі минулого року становила понад 430 мільярдів доларів, 6,5 мільярда з яких припадає на Україну.

Згідно з даними Нацбанка України, ця сума становить 7,5 мільярда доларів, або практично 4% ВВП України. А це більше, ніж прями інвестиції в українську економіку. Тому захист прав трудових мігрантів за кордоном, за словами Юрія Кулика, для ФПУ має особливе значення. У зв'язку з цим Федерація уклала низку договорів як з країнами СНД, так і з деякими західними країнами, якими передбачено конкретні заходи щодо захисту трудових прав українських трудових мігрантів.

«Упевнений, що нинішня зустріч надасть відчутного імпульсу продовженню цієї важливої роботи», – наголосив Юрій Кулик.

Голова ФПУ також спинився на викликах, які постали перед ФПУ у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію та створенням зони віль-

ної торгівлі. Зустріч відбулася у конструктивній атмосфері.

Нагадаємо, що Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, ухвалена 2005 року, ратифікована Україною позаминулого року. Цілями Конвенції є залобання торгівлі людьми та боротьба із цим ганебним явищем; захист прав жертв, які постраждали від торгівлі людьми, розроблення структури захисту жертв і свідків та надання їм допомоги з одночасним забезпеченням гендерної рівності, а також забезпечення ефективного слідства та кримінального переслідування; сприяння міжнародному співробітництву в боротьбі з торгівлею людьми.

У Конвенції особлива роль відводиться механізмам моніторингу, зокрема роботі Групи експертів з протидії торгівлі людьми.

ЗІ СВЯТОМ!

27 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ АВТОМОБІЛІСТА І ДОРОЖНИКА

Шановні співчани!

Прийміть сердечні вітання з нагоди професійного свята! Це свято усіх, хто пов'язав своє життя з дорогою: водіїв, ремонтних робітників, диспетчерів, кондукторів, інженерно-технічних працівників, підпримців, які здійснюють пасажирські та вантажні перевезення. Від злагодженої та стабільної роботи автомобільного транспорту й дорожнього господарства залежить успішність функціонування усіх галузей вітчизняної економіки та міжнародний імідж України.

ФПУ й надалі обстоюватиме трудові, соціально-економічні права та інтереси автомобілістів і дорожників, робитиме все можливе для створення безпечних умов вашої праці. У цей святковий день бажаю всім міцного здоров'я, щастя, добробуту, нових трудових здобутків, успішної та безаварійної роботи!

3 повагою

Юрій КУЛИК,

Голова Федерації професійних спілок України

Шановні члени профспілки працівники автомобільного транспорту та шляхового господарства України!

Щиро вітаю вас із професійним святом!

Попри труднощі фінансово-економічних проблем наших галузей, трудові колективи автомобілістів та дорожників прагнуть стабільності в роботі, можливості надання якісних послуг з автоперевезення та користування автошляхами. Інша справа, що наші прагнення не завжди підтримуються відповідними органами влади. Тому профспілка бере активну участь у роботі законодавчих і виконавчих органів, намагається використовувати можливості соціального діалогу. Від імені президії ЦК профспілки бажаємо вам міцного здоров'я, добробуту в сім'ях, стабільності у роботі та гідної оплати праці.

3 повагою

Олег ХМАРНІЙ,

голова Профспілки працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства України

ЗАСІДАННЯ СПО

ПРИНЦИПОВА ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

У Будинку профспілок 17 жовтня відбулося засідання Спільного представницького органу об'єднань профспілок, на якому розглядалися актуальні питання діяльності ФПУ. Вів засідання перший заступник голови СПО об'єднань профспілок, в. о. заступника Голови ФПУ Григорій Осовий.

Фото Анастасія ЛИСЕНКА

Тетяна РУБАН

«ПВ»

Одне з головних питань порядку денного – обговорення проекту Указу Президента України «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади», який передбачає утворення Державної служби з питань праці та зайнятості унаслідок реорганізації Державної служби зайнятості та Державної інспекції України з питань

праці. Нова структура фінансуватиметься за рахунок коштів загальнообов'язкового державного страхування на випадок безробіття.

Під час гострої дискусії учасники засідання визначили власну позицію щодо згоди СПО об'єднань профспілок і представників профспілок у Правлінні Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на фінансування за рахунок страхових коштів утримання додаткової чисельності штату новоствореної служби та забезпечення наглядово-контрольної діяльності. Ухвалено рішення: не погоджувати цей документ та вважати неприйнятним фінансування нової служби за рахунок коштів Фонду.

Також вирішено звернутися до Міжнародного бюро праці з проханням зробити експертну оцінку відповідності проекту Указу Президента України щодо реорганізації державних органів управління – Державної служби зайнятості України і Державної інспекції України з питань праці та створення на їх базі Державної служби України з питань праці та зайнятості нормам Конвенції МОП № 81 і № 129.

СПО об'єднань профспілок створив робочу групу для опрацювання проблем пенсійного забезпечення (проектів нормативно-правових актів) і підготовки узгоджених пропозицій.

Члени СПО також розглянули інформацію Мінісоцполітики про проект Закону України «Про внесення змін до окремих законів України щодо задоволення вимог найманих працівників унаслідок неплатоспроможності роботодавця».

Члени СПО також розглянули інформацію Мінісоцполітики про проект Закону України «Про внесення змін до окремих законів України щодо задоволення вимог найманих працівників унаслідок неплатоспроможності роботодавця».

ПІДСУМКИ

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ СКОРОТИЛОСЯ ДО 7,5%

Ринок праці в Україні, попри світову економічну кризу, демонструє стабільність. Про це повідомила міністр соціальної політики України Наталія Королевська під час Всеукраїнської наради з питань зайнятості, повідомляє прес-служба Мінсоцполітики.

«**В** умовах світової економічної кризи ринок праці в Україні демонструє стабільність, спостерігаються певні позитивні тенденції. Скоротився рівень безробіття, визначений за методологією МОП. Якщо за I півріччя 2012 року він становив 7,8%, то за підсумками I півріччя 2013 року скоротився до 7,5%», – повідомила Наталія Королевська. За її словами, рівень безробіття в Україні залишається нижчим, ніж у багатьох країнах Європейського Союзу, де в середньому становить 11%. «За 9 місяців 2013 року за направленням Держслужби зайнятості працевлаштовано 113 200 безробітних із числа малоконкурентних на ринку праці громадян. Це майже вдвічі більше, ніж за відповідний період минулого року», – сказала Наталія Королевська. Вона зазначила, що у червні запровадила механізм ком-

пенсації роботодавцям єдиного соціального внеску. «Роботодавці можуть отримати компенсацію за працевлаштування малоконкурентних на ринку працівників, за створення робочих місць у пріоритетних галузях економіки з оплатою понад три мінімальні зарплати», – повідомила високопосадовець. Разом із тим, зауважила вона, зростає кількість людей, які використовують можливість розпочати власну справу, отримавши одноразову річну допомогу з безробіття: у січні-вересні ц. р. цим правом скористалися 11 600 осіб, що на 2900 більше, ніж за аналогічний період 2012 року. Крім того, зростає рівень працевлаштування безробітних після завершення професійного навчання. «У січні-вересні 2013 року за направленням центрів зайнятості проходили професійне навчання 180 500 безробітних», – підсумувала Наталія Королевська.

ЗУСТРІЧ

ЮРІЙ КУЛИК: «ПРОФСПІЛКИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ СПРОМОЖНІ ВИРІШУВАТИ НАЙБІЛЬШ ЧУТЛИВІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПРАЦІ ПИТАННЯ»

23 жовтня відбулася робоча зустріч голови облдержадміністрації Хмельниччини Василя Ядухи з Головою Федерації професійних спілок України Юрієм Куликом, повідомляє Інформаційно-аналітичний центр ФПУ.

Під час зустрічі Голова Федерації профспілок України високо оцінив рівень співпраці органів місцевої влади з Федерацією профспілок Хмельницької області, яка відзначає 65-річчя свого заснування. «Переконаний, що профспілки Хмельниччини як найбільш послідовні захисники трудящих у форматі соціального діалогу з органами місцевої влади і роботодавцями спроможні вирішувати найбільш чутливі для людей праці питання

соціально-економічного захисту», – наголосив він. Голова обласної державної адміністрації Василь Ядуха зауважив, що влада краю і профспілки області єдині в своїх прагненнях покращити життя простих людей: «Для нас головне, аби всі категорії громадян, зокрема тих, які потребують соціального захисту, відчували, що держава про них дбає. Про це неодноразово наголошував Глава держави Віктор Янукович. Вчасна виплата зарплати, підвищення її рівня, виведення бізнесу

з тіні, легалізація трудових відносин – це те, над чим ми працюємо. В області активно впроваджуються соціальні ініціативи Президента та державні програми». Учасники зустрічі обговорили питання своєчасності соціальних виплат та погашення заборгованості із зарплати, оздоровлення працівників та членів їх сімей. Наприкінці зустрічі Юрій Кулик вручив Василю Ядусі почесний знак Федерації професійних спілок України «За розвиток соціального партнерства».

РОБОЧА ЗУСТРІЧ

ПРОБЛЕМИ ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТНИКІВ – НА КОНТРОЛІ УРЯДУ І ПРОФСПІЛОК

Робочу зустріч у Міністерстві інфраструктури України, що відбулася 22 жовтня та була присвячена вирішенню проблем міського електротранспорту, голова Профспілки працівників ЖКГ, місцевої промисловості та побутового обслуговування Олексій Романюк оцінив як найбільш позитивну порівняно з попередніми нарадами з цього питання.

Головував на зустрічі перший заступник міністра Костянтин Єфіменко, який повідомив, що захід проводиться за дорученням віце-прем'єр-міністра Олександра Вілкула з метою вивчення проблем галузі та вжиття необхідних заходів для їх вирішення. Найбільш болючим для працівників підприємств міськелектротранспорту є питання недостатнього відшкодування державою витрат на перевезення пиль-

гових категорій пасажирів. Звідси – низька зарплата, затримки з її виплатою, належний технічний стан транспортних засобів та ін. Виступаючи на нараді, представник профспілок наголосив на тому, що проблеми електротранспортників накопичувалися роками. І незважаючи на неодноразові звернення ЦК профспілки, ФПУ до вищих гілок влади, більшість з них, на жаль, і до сьогодні не розв'язані. Проте, шляхом виходу з цієї ситуації

може бути лише конструктивна співпраця з владою як на центральному, так і місцевому рівнях. Як приклад було наведено ухвалення завдяки допомозі міністерства постанови КМУ про встановлення договірних відносин між замовником на перевезення пасажирів – місцевим органом влади та виконавцем робіт – підприємством електротранспорту. Однак ця постанова належним чином не виконується. На думку Олексія Романю-

ка, проблеми галузі можуть бути вирішені лише на рівні Міністерства фінансів, Прем'єр-міністра або Президента України. Наприкінці обговорення Костянтин Єфіменко зазначив, що про підсумки зустрічі він доповість Олександру Вілкулу, а наступне зібрання заплановано провести за два тижні за участю профспілок, представників Міністерства фінансів України та керівників підприємств корпорації «Укрелектротранс».

ЗБОРИ

ГІДНА ПРАЦЯ – ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО ДОБРОБУТУ

18 жовтня у Тернополі в приміщенні Українського дому «Перемога» відбулися обласні профспілкові збори на тему «Гідна праця – основа соціального добробуту та економічного прогресу».

Тетяна ГРИЦИНА

У західі взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, перший заступник міського голови Леонід Бицюра, керівник апарату Тернопільської обласної ради Ігор Дулеба, начальник відділення НСПП в Тернопільській області Наталія Шершеньова. Відкриваючи зібрання, голова обласної ради профспілок Андрій Присяжний обгрунтував основні причини прийняття президією облпрофради рішення про проведення профспілкових зборів, ознайомив із ситуацією, що склалася сьогодні з виплатою зарплати, зайнятістю та забезпеченням інших прав і гарантій працівників на підприємствах та в організаціях області.

РИНОК ПРАЦІ

За методологією МОП, рівень безробіття в Тернопільській області поступово знижується, хоча й залишається при цьому одним з найвищих в Україні (10,7%). Однак за звітними цифрами щодо створення щорічно більше 15 тис. робочих місць прихована негативна тенденція зменшення середньооблікової чисельності штатних працівників та кількості застрахованих осіб. А тому до проекту територіальної угоди на наступний період соціальним партнерам запропоновано внести зобов'язання щодо щорічного збільшення середньооблікової чисельності штатних працівників.

РІВЕНЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Зрозуміло, що рівень заробітної плати бюджетників залежить насамперед від рішень Верховної Ради й уряду. Однак відсутність обласного бюджету на 2013 рік обмежує можливості установ і організацій у здійсненні заходів щодо підвищення зарплати, оплати щорічних відпусток, надання матеріальної допомоги на оздоровлення тощо. Рівень зарплати у виробничій сфері значною мірою залежить від ефективності соціального діалогу між роботодавцями і профспілками через систему колективного регулювання. Проте в області лише в кожному п'ятому колективному договорі

тарифна ставка робітника і розряду перевищує розмір мінімальної зарплати.

ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Не подолано в області таке прикре явище, як заборгованість із заробітної плати. Більше того, порівняно з початком року вона має тенденцію до зростання (з 7 до 10 млн грн). Більша частина цієї заборгованості зосереджена на підприємствах державної та комунальної форми власності. Причиною затримки є несвочасне надходження бюджетних коштів за виконані держзамовлення. Крім офіційної зафіксованої заборгованості із зарплати на підприємствах області існує й прихована. І в таких випадках, на жаль, пасивну позицію займають окремі профспілкові комітети. Постає актуальне питання законодавчого регулювання посилення відповідальності роботодавців за затримку зарплати, «тіньові» її виплати, приховану зайнятість тощо.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

До існуючих соціальних проблем у 2013 році долучилися масові факти значного строчення термінів перерахування суб'єктам господарювання гарантованих виплат застрахованим особам через установи Державної казначейської служби. Зокрема, затримуються платежі на оплату витрат із тимчасової втрати працездатності та допомоги по вагітності і пологах. За останніми даними, загальна сума непроведених платіжних доручень перевищує 8,2 млн грн, а термін затримки сягає 28 робочих днів. Є інформація, що в окремих колективах не оплачені листки тимчасової непрацездатності ще за серпень. У свою чергу, більш-менш стабільними є показники з охорони праці та виробничого травматизму в області. На зібранні виступили й профспілкові активісти, які порушували проблемні питання соціально-трудових відносин як в області загалом, так і трудових колективах зокрема. Учасники обласних профспілкових зборів прийняли резолюцію, в якій висунули цілу низку вимог до Верховної Ради та Кабінету Міністрів, а також місцевих органів влади та роботодавців області.

ПІВНІЧНА ОСЕТІЯ: ТРАМВАЇ НЕ ВИЙШЛИ НА МАРШРУТИ

У м. Владикавказі страйкують водії трамваїв, які, за повідомленням прес-служби мерії міста, не отримують зарплату з липня п. р. За словами чиновників, до міського трамвайного депо фінан-

сові кошти мають надходити від міністерства праці та соціального розвитку республіки у вигляді компенсації за перевезення пільговиків. Із травня накопичено коштів у сумі 6,3 млн рублів, але до під-

приємства вони так і не надійшли. Під час зустрічі працівників з керівництвом депо було досягнуто домовленості про погашення заборгованості протягом тижня. Але так і не отри-

мавши заробленого, водії трамваїв оголосили страйк і не вийшли на маршрути. Водночас адміністрація трамвайного депо сподівається, що фінансове питання буде вирішено найближчим часом.

КАНАДА

НА СКОРОЧЕННЯ «СОЦІАЛКИ» ВІДПОВІЛИ СТРАЙКОМ

Американська компанія Crown Holdings – один з найбільших у світі виробників металевої упаковки. Компанія випускає тару для харчових консервів і напоїв у 149 країнах світу. Незважаючи на те, що 2012 року прибутки Crown Holdings збільшилися майже вдвічі, вона розгорнула справжню кампанію знищення соціальної програми для своїх працівників у канадській провінції Торонто. Менеджери компанії запропонували членам профспілки підприємства, що входить до складу Об'єднаної профспілки сталеливарників (USW), відмовитися від індексації заробітної плати з урахуванням зростання споживчих цін, погодитися на запровадження «дворівневої» системи оплати праці (коли нові працівники отримуватимуть меншу зарплату, яка ніколи не зрівняється із

зарплатою тих, хто давно працює на заводі), а також забути про розморожування пенсійної програми, «тимчасово» призупиненої 9 років тому. Натомість трудовому колективу вручили почесний знак «За вірність загальній справі, командну роботу й особистий внесок». На таке знуцання профспілка підприємства відповіла страйком. Спільно з Об'єднаною профспілкою сталеливарників, Міжнародною асоціацією робітників автопрому, британською профспілкою Unite та Глобальною спілкою IndustriALL було вирішено розпочати масштабну кампанію боротьби за свої права під гаслом «Жодного кроку назад!». Мета акції – припинити спроби компанії Crown Holdings цілеспрямовано знищити соціальні програми та гідні умови праці на своїх підприємствах в усьому світі.

КОРОТКО

ГРЕЦІЯ | У країні страйкують працівники державних лікарень, викладачі шкіл та Афінського університету. Вони протестують проти переведень і звільнень своїх колег.

БРАЗИЛІЯ | Масові демонстрації на підтримку вчителів, які проводять акції протесту у великих містах країни – Ріо-де-Жанейро і Сан-Паулу, супроводжуються заворушеннями та сутичками з поліцією. Педагоги Ріо-де-Жанейро вимагають поліпшення умов праці та підвищення зарплат, їхні вимоги підтримують колеги з інших міст Бразилії.

БОЛГАРІЯ | Через затримку державним підприємством «Національна електрична компанія» виплат коштів своїм контрагентам 49 робітників шахти «Чорно море», що в Бургаській області, розпочали підземний страйк, відмовившись підійти на поверхню. Шахтарі, які не отримують зарплату із серпня, погрожують оголосити загальний страйк. Представники профспілок зустріли з губернатором Бургаської області Павлом Мариновим, який виїхав до Софії для обговорення проблеми з міністром економіки й енергетики Драгомиром Стойневим.

ПАР | Провідний світовий виробник престижних автомобілів BMW призупинив діяльність на своєму заводі в Південно-Африканській Республіці через акцію протесту кількох тисяч робітників, незадоволених зарплатою. Автоконцерн погрожує економіці країни інвестиційним ембарго.

ІЗРАЇЛЬ | Учителі шестирічних шкіл розпочали страйкові санкції на знак незгоди з положеннями шкільної реформи «Офехкадаш» («Новий горизонт»), ініційованої міністерством освіти. Нова реформа передбачає зміну системи оплати праці вчителів та їх погодинного навантаження. Хоча принципів претензій у них немає, педагоги критикують міністерство за те, що його чиновники відмовилися зустрітися з представниками профспілок, щоб обговорити деякі неузгоджені питання.

МОЛДОВА

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Жіночі організації Національної федерації профспілок сільського господарства та продовольства «Агроіндсінд» із понад 20 регіонів країни зібралися для обговорення нагальних проблем сільських жінок, у тому числі порушення права на гідність та освіту.

Мета цієї зустрічі – привернути увагу громадськості та представників влади до порушення прав жінок, зокрема в сільській місцевості, залучивши до обговорення проблеми засоби масової інформації. До розмови запрошувалися представники районних рад, територіальної інспекції праці, комісаріатів поліції, соціальної допомоги, служби зайнятості.

Учасники зустрічі звернули увагу на проблеми, характерні для мешканок сільських районів: відсутність робочих місць і гідних умов життя, неофіційна робота, маргіналізація, зростання ризику насильства, низька заробітна плата, обмежений доступ до якісних медичних послуг.

Жінки-профспілковці висловили пропозиції встановити єдину мінімальну заробітну плату в країні на рівні прожиткового мінімуму, переглянути розмір застрахованого доходу, отриманого після 1999 року, проводити перерахунок пенсій кожні два роки для працюючих пенсіонерів, збільшити одноразову допомогу при народженні дитини до 5 тис. лейв, увести до програми загальноосвітніх закладів спеціальний курс із здорового способу життя.

Усі обговорювані на зустрічі питання було включено до списку вимог і направлено керівництву країни та народним депутатам. Крім того, в районах було проведено кампанію із збору підписів на підтримку цього документа.

ПІВДЕННА КОРЕЯ

ПЕДАГОГАМ ВИСУНУЛИ УЛЬТИМАТУМ ПРО ЗМІНУ СТАТУТУ

Уряд Південної Кореї вимагає від Профспілки вчителів і працівників освіти до 23 жовтня внести зміни до статуту, зокрема щодо заборони на членство в організації звільнених та педагогів, які вийшли на пенсію. Інакше профспілку позбавлять державної реєстрації. Уряд країни посилається на власний акт про профспілки та трудові відносини, положення якого забороняють звільнення працівників і безробітним перебувати в профспілкових організаціях та обіймати в них виборні

посади. Нещодавно з тієї ж причини міністерство праці та зайнятості вже вчетверте відмовило у реєстрації Профспілки працівників державних органів Кореї. Між іншим, це положення акта є грубим порушенням міжнародних норм та прав профспілок. Міжнародна організація праці та Національна комісія з прав людини Республіки Корея неодноразово критикували цей документ і рекомендували уряду привести законодавство у відповідність з визнаннями в світі трудовими стандартами.

РОСІЯ

НІ – СКАСУВАННЮ СОЦІАЛЬНИХ ПІЛЬГ!

16 жовтня в м. Архангельську, перед початком роботи обласного зібрання депутатів профспілки та ветеранської організації провели мітинг біля будівлі регіонального парламенту.

Протестувальники виступали проти скасування пільг ветеранам праці Архангельської області та батькам, діти яких не відвідують дитячий садок. Вони намагалися донести до народних обранців думку про те, що подібні заходи економії регіонального бюджету є неприпустимими. Напередодні скандальний законопроект про скасу-

вання пільг було знято з порядку денного жовтневої сесії. Депутати планують створити спеціальну комісію для його опрацювання, після чого внести документ на обговорення депутатського корпусу в листопаді п. р. Проте учасники мітингу впевнені, що без широкого громадського резонансу справедливого рішення в даному випадку годі очікувати. Люди виступають за збереження пільг

тим, хто їх уже має, а в майбутньому для відповідних категорій громадян можуть застосовуватися заходи адресної підтримки з урахуванням реальних доходів. Вимоги батьків, які брали участь у мітингу, були ще лаконічнішими: «У дитячий садок – із півтора року, і допомога нам не потрібна!». На їхню думку, рішення про скасування компенсації за ненадання місця можна приймати лише тоді, коли всі діти від 1,5 до 7 років матимуть можливість відвідувати дитячий садок, а також отримуватимуть гарантовану Конституцією РФ безкоштовну дошкільну освіту.

РОЗМОВА З ЄВГЕНОМ ДРАП'ЯТИМ, ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

На засіданні Президії ФПУ 3 жовтня ухвалено постанову про створення організаційного комітету з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, а також план заходів Федерації профспілок України з нагоди цієї події. Оргкомітет очолив заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятий. Напередодні у Будинку спілок відбулася виставка, присвячена цій визначній даті. Про ідею експозиції нам розповів її збирач.

Олексій КОРЕЦЬКИЙ
Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

— Євгене Михайловичу, розкажіть, будь ласка, про мету цієї експозиції, постанову Президії, а також про особисте ставлення до постаті Тараса Григоровича Шевченка.

— Відомо, що згідно з Указом Президента наступний 2014 рік в Україні оголошений Роком Тараса Шевченка. 9 березня 2014 року ми відзначили меморіалом 200 років від дня народження національного генія. Відзначення ювілею Кобзаря є ще однією знаменною віхою у стверженні української державності на яскравому прикладі жертвованого служіння Тараса Шевченка Україні та її народу. Своїм Словом Він підніс цілий народ і край, ціною власної волі, 10-річним засланням без права писати і малювати. Він воскресив правду про український народ, його життя, долю, радощі і страждання, відкрив істинну історію України, традиції, культуру. Нещадно викривав будь-яке гноблення людини. Дав договкази і заповіді, як жити «Землякам моїм в Україні і не в Україні...» та клич «Борітеся — поборете!».

У моєму житті, як і, я впевнений, в житті багатьох українців, Тарас Григорович Шевченко посідає особливе місце. Я зібрав і представив виставку книг позаминулого та минулого століть, а також безліч інших експонатів. Це, зокрема, світлин, значки, малюнки та речі, пов'язані з Кобзарем та історією українства. Я зібрав їх, коли мешкав у Львові, Сімферополі, Ялті та Києві, під час відряджень у Дніпропетровську, Донецьку, Луган-

Шевченко і профспілки: спільні кроки боротьби

ську області, коли бував у Полтаві, Миколаєві, Севастополі, Черкасах, Чернігові і, звісно, у Каневі.

Ідеологія колекції полягає у тому, що ми напрочуд мирний і терпеливий народ. Ось, дивіться, зображена червона калина — це символ життя, книга — скарб історичної пам'яті, духу та знань, дорогоквас до майбутнього, шабля — символ нескореності.

Кожна річ, що демонструється, має свій зміст — ось цей рушник вишитий червоним і чорним — означає радісні та сумні сторони життя. Коли нам добре, ми як калина розквітаємо, працюємо, творимо, а коли нам роблять зло, — ми вигадуємо шаблі. Ось на стіні ви їх бачите. Це свідчить про незламність нашого народу та готовність протистояти насиллю і несправедливості. Ми ніколи не дозволимо та не змиримось із тим, щоб нас зневажали, ставилися до нас зверхньо.

У свій час Шевченко через усе це пройшов — через несправедливість, кріпацтво, заслання, але вистояв і переміг. Він вважав, що перемога завжди дістається, завдячуючи силі волі та духу народу. Тому Тарас Шевченко — це дух українського народу. Пригадайте, як раніше було: зайдеш в українську хату — на стіні висить свя- та ікона та портрет Тараса

Шевченка, а в хаті неодмінно були Біблія і Кобзар. Чому? Тому що люди пізнавали правду через твори Шевченка, передавали з вуст в уста і виховували своїх дітей на його ідеалах.

Шевченко багато зробив для самопізнання українського народу. Він пропустив крізь себе всю нашу історію і підняв пласти, які багатьом були невідомі. Пригадайте рядки поета:

*Прочитайте знову
Туру славу. Та читайте
Од слова до слова,
Не минайте ані титли,
Ніже тій коми,
Все розберіть... та її спитайте
Тойді себе: що ми?..
Чий сини? яких батьків?
Ким? за що заступити?..*

За «вольнодумство» і участь у Кирило-Мефодіївському товаристві, де Тарас Шевченко прочитав поему «Сон», сміливо викриваючи її висміюючи всіх сатрапів, що знущаються з людини праці, його було засуджено на десять років заслання у солдати без права писати й малювати. Тяжкої кари для людини творчої, дитя поета — годі й вигадати!

Тарас Шевченко був обдарований Богом малювати, писати, творити і просто бути дже- релом духу. У нього була своя місія. Шевченко став для нас пророком, був і є нашим Апостолом. Його покликання — обе-

рігати людей. «Я на сторожі їх поставлю слово», — писав поет.

— У чому, на Ваш погляд, полягає зв'язок між місією Великого Кобзаря та діяльністю професійних спілок?

— Ім'я Тарас означає «нескорений, той, кого ніколи не можна підкорити». Це людина, яка ніколи не змириться з несправедливістю. Тому Шевченко для профспілок надзвичайно важливий приклад того, що ми теж ніколи не змиримось з несправедливістю. Кобзар ніколи не хотів бути рабом становища. Він не міг змиритися з тим, що люди були кріпаками. Сьогодні профспілки також не хочуть, щоб наші люди працювали за мізерну зарплату, від якої залишається лише мінімум на існування, а не на справедливий достаток на гідне й достойне життя. В цьому наша місія збігається.

Профспілки відіграють важливу роль у суспільстві, захищаючи права людей праці та всіх інших, як це робив Шевченко. Тому частину експонатів, що представлені на виставці, я передам до Музею профспілок, над створенням якого ми зараз працюємо.

Сьогодні в суспільстві триває пошук національної ідеї та «обличчя впізнаності України». Я переконаний, що національна ідея є. Це українська

державність і незалежність, яка дає нам свободу і права розвиватися в власній країні, а обличчя України — це трудівник, людина, яка створює національне багатство. Місія ФПУ — участь у розбудові української держави, захист людини праці й боротьба за справедливе ставлення до неї. Профспілки наразі намагаються достукатися до влади, бізнесу, роботодавців через документи — угоди, договори, меморандуми. Шевченко теж розумів силу слова, відчував, що саме вірш, поема, малюнок і карикатура, пісня та жарт — якнайкраще і влучніше дійдуть до свідомості та серця людини. Він писав, сів слово. Для нашої профспілкової роботи також надзвичайно важливо сїяти слово, однак не чекаючи, що виродить, а діяти, обстоюючи правду й справедливість, бути тим дзвоном, який не мовчить на будь-які порушення, а сміливо говорить про це й домагається правди.

Ми мусимо відроджувати цінності нашого народу: працьовитість, правдивість, повагу до людини праці, шану до старших і плекання молоді, зберегти історичні, культурні, трудові, освітні традиції. Ми маємо бути господарями своєї долі і своєї праці, володіти її результатами, долучитися до активної просвітницької діяльності — доносити до профспілкової громади дані і вимоги про гідні стандарти життя, праці та її оплати, аби люди не привычалися до поганої «рівень бідності» і «спрожитковий мінімум», а до слів достаток, багатство, заможність, добробут.

— Які заходи передбачені постановою Президії ФПУ щодо відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка?

— До ювілею Кобзаря плануємо провести чимало заходів. Скажу лише про основне: проведення у трудових колективах урочистостей і шевченківських читань; виступи творчих та аматорських колективів; фотографування пам'ятників і пам'ятних знаків, встановлених Кобзарю в Україні; розроблення туристичних маршрутів і походи молоді «Шляхами Кобзаря по рідній Україні»; організація місцевих оглядів-конкурсів та виставок-експозицій творів Тараса Шевченка; участь у вишіванні Рушника Кобзареві «Обнімійтеся, брати мої, молло вас, благаю»; низку заходів маємо намір провести спільно з товариствами «Знання» та «Просвіта». Крім того, підтримуємо ініціативу Федерації профспілок Черкащини, ми готові брати участь у встановленні нових пам'ятних знаків Кобзарю. І щоб усе це нам разом здійснити, хочу завершити словами Тараса Шевченка: «А всім нам купити на землі єдиномисліе подвій і братолобіє пошлю».

СПІВПРАЦЯ

КРАЩІ – ОТЖЕ, ПЕРШІ

Трудовий колектив Товариства з обмеженою відповідальністю «Роменський завод продовольчих товарів» щороку нарощує випуск продукції, постійно бере участь у різноманітних виставках, ярмарках, акціях обласного й національного рівнів, має чимало нагород і дипломів, словом, докладає всіх зусиль, аби ТОВ безупинно процвітало. Активну участь у роботі підприємства бере профспілкова організація, яка входить до складу обкому профспілки працівників АПК. Очолює первинку талановитий керівник – Михайло Рудь.

Анатолій КУЗЬМЕНКО

голова Сумської обласної профорганізації працівників агропромислового комплексу

Своє головне завдання профорганізація вбачає у представленні трудових й соціально-економічних інтересів спільчан, розв'язанні їхніх соціальних проблем. У своїй роботі профспілка керується нормами колективного договору, який незмінно укладає з адміністрацією, а двічі на рік підбиваються підсумки виконання документа.

Профком обстоює права працівників не лише перед роботодавцями, а й в органах державної влади, місцевого самоврядування тощо. Здійснюється громадський контроль за виплатою заробітної плати, дотриманням законодавства про працю та охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, забезпеченням належних виробничих і санітарно-побутових умов. Відтак і зростає середньомісячна зарплата працівників: в 2012 році вона становила 2186 грн, а за всім місяців 2013 року зросла до 2411 грн, або на 17,2%.

Профспілкова організація підприємства неабияку увагу приділяє розвитку масової фізичної культури, спорту, організації оздоровлення спільчан та членів їхніх родин. Для цього з оздоровницями країни укладаються угоди щодо розвитку санаторно-курортного лікування, дитячого оздоровлення та відпочинку.

На професійній, державній, релігійній святі, ювілеї або у разі складних життєвих обставин працівникам надається матеріальна допомога.

Згідно з колективним договором адміністрація заводу відпочиває профспілковій організації 1% фонду оплати праці на культурно-масову, оздоровчу та спортивну роботу. У 2012 році на ці види діяльності спрямовано 1,371 тис. 793 грн. Із них 626 тис. 802 грн становила допомога на оздоровлення працівників, поховання рідних, 342 тис. грн використано на культурно-масову роботу.

Велика увага приділяється відпочинку працівників підприємства, оздоровленню їхніх дітей. Так, 2012 року 12 працівників заводу відпочили за рахунок коштів соцстраху і стільки ж – за рахунок коштів підприємства. Впродовж двох табірних змін у таборі «Вогник» (Ромені) та «Зірниця» (Суми) змістовно й активно відпочили свій час 80 дітей працівників. Для цього було використано 142 тис. 960 грн.

Влітку 2013 року вже відпочило 87 дітей (витрачено 148 тис. 511 грн). Окрім роменської дитячої

оздоровниці «Вогник», де оздоровилося 60 дітей, 27 дітей мали змогу поліпшити своє здоров'я у таборах «Сокілі» і «Сонячний» м. Суми. Десятеро працівників товариства оздоровились у санаторіях Трускавця, Закарпаття та Криму, на що використано 103,7 тис. грн.

Колектив хлібобулочного цеху традиційно виїздить на екскурсії, відвідує історичні пам'ятки, музеї,

ком від 6 років (до речі, його затверджено штатним працівником профкому). Юні спортсмени уже мають певні досягнення, призи, нагороди. Сергій Федина планує залучити до тренувань не лише дітей спільчан, а й самих працівників.

Трудовий колектив заводу бере активну участь у суспільному житті міста Ромни, Недригайлівського, Липоводолинського та ін-

До структури ТОВ «Роменський завод продтоварів» (генеральний директор, депутат облради Олександр Саєнко) входять ПАТ «Біловодський КХП», ПП «Мережа Маркет», ПП «ОПТ «Плюс», ТОВ «Будсервіс», ПП «АЛС», ПП «Скіф». Упродовж 13 років на підприємстві діє профспілкова організація.

парки відпочинку. Захоплюючи й цікаві подорожі сприяють відпочинку, допомагають набратися сил, згуртовують колектив.

Уже чотири роки на заводі продтоварів діє танцювальний колектив «Модерн». Його вихованці опановують сучасний, естрадний, народно-сценічний напрями хореографії. Профорганізація та генеральний директор підприємства Олександр Саєнко допомогли придбати строї, всіляко сприяють в організації поїздок на конкурси.

З весни 2013 року за підтримки профспілки діє громадська організація «Федерація вільної боротьби Роменщини» на чолі з Сергієм Фединою, де займаються 50 дітей ві-

ших районів. На підприємстві практично не спостерігається плинності кадрів, працівники цінують свою роботу. Обласна організація профспілки АПК, її керівництво незмінно підтримують зв'язок із колективом і профспілковою громадою заводу, неодмінно допомагають у всіх питаннях.

Проте це не означає, що на заводі зовсім немає проблем. Звісно, що не всі питання вирішені. Безпроблемних підприємств не існує. Головне, що ТОВ «Роменський завод продовольчих товарів» та його структурні підрозділи незмінно вдосконалюють свою діяльність, чітко визначають поточні, а головне – перспективні завдання.

ДОСВІД

НА ЧАСІ – ОХОРОНА ПРАЦІ

Нещодавно члени президії ФПО завітали до Комунального закладу «Черкаська обласна лікарня», аби вивчити досвід роботи її первинної профспілкової організації з питань охорони праці. В робочій зустрічі з профактивом узяли участь заступник головного лікаря обласної лікарні Володимир Удуденко та інженер з охорони праці Оксана Русакова.

Інна МАНЬКО

Голова первинки лікарні Наталія Козачок розповіла про громадський контроль за дотриманням адміністрацією закладу вимог чинного законодавства з питань охорони праці, що здійснює комісія профкому, яку очолює Людмила Каплун.

Члени комісії тісно співпрацюють із представниками служби охорони праці лікарні, вносять свої пропозиції щодо пунктів розділу «Охорона праці» колективного договору, разом із адміністрацією визначають комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів і підвищення рівня охорони праці. Також проводяться перевірки виконання затверджених заходів, контролюється питання відрахування роботодавцем коштів на охорону праці. Слід зазначити, що в лікарні щороку збільшуються витрати, спрямовані на заходи з охорони праці. Минулого року вони становили 1,2% фонду оплати праці – це в шість разів більше, ніж передбачено законом.

Комісія організовує і контролює роботу громадських інспекторів з охорони праці. Також перевіряється стан умов і безпеки праці, наявність стелів з охорони праці, стан санітарно-побутових умов, забезпечення працівників засобами колективного та індивідуального захисту, спецхарчуванням – молоком, соком, проведення обов'язкових медичних оглядів, інструктажів працівників тощо.

Постійно здійснюється громадський контроль за своєчасним проведенням атестації робочих місць за відповідністю нормативно-

правовим актам з охорони праці, дотриманням вимог законодавства про надання працівникам пільг і компенсацій за роботу за важкими та шкідливими умовами праці, про охорону праці жінок, неповнолітніх, інвалідів, а у разі виявлення порушень комісія вносить пропозиції щодо їх усунення. Щороку до Дня охорони праці спільно з інженерною службою лікарні комісія проводить огляд-конкурс стану охорони праці. Переможці нагороджуються почесними грамотами та цінними подарунками.

Належний рівень охорони праці спільно з інженерною службою, у якій працюють професійні, відповідальні, не байдужі до своєї справи люди.

Голова обласної галузевої профспілки Валентина Кочубей виступила з інформацією про роботу обласної профспілки з питань охорони праці, навчання профспілкового активу, огляду-конкурсу стану безпеки, умов праці та медичного забезпечення лікувально-профілактичних закладів області.

Голова ФПО Петро Шевченко звернув увагу присутніх на нагальні питання реформування галузі охорони здоров'я, соціальний захист працюючих, наголосив на необхідності активізації зусиль профспілок під час проведення атестації робочих місць, контролю за виконанням колективних договорів на підприємствах, в установах та організаціях області. Учасники зустрічі поділилися досвідом роботи з питань охорони праці своїх галузей.

Упродовж п'яти років у лікарні не зареєстровано жодних професійних захворювань і травм, пов'язаних із виробництвом.

Консолідація зусиль задля спокою в колективі

Законом України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» передбачено застосування примирних процедур як особливого способу вирішення КТС без припинення роботи шляхом пошуку взаємоприйнятної для сторін рішення. ФПУ та її членські організації активно використовують у своїй роботі правові механізми вирішення таких спорів задля захисту соціально-економічних прав та інтересів своїх членів. Про результати співпраці Львівської облпрофради й обласного відділення Національної служби посередництва та примирення у першому півріччі 2013 року йдеться в цій статті.

Анна РЕПІЧ

редактор відділу «ПВ»

(за матеріалами Департаменту виробничої політики та колективно-договірної регуляції ФПУ та Львівської обласної ради профспілок)

Основні причини виникнення колективних трудових спорів (конфліктів) на підприємствах, в установах, організаціях стосуються питань виконання роботодавцями законодавства про працю та погашення заборгованості із зарплати.

Слід зазначити, що у випадках, коли профспілки представляють інтереси трудового колективу в спорі, вдається встановити плідну взаємодію з представниками роботодавця і налагодити конструктивний діалог. Безумовною перевагою також є те, що представники профспілок практично завжди обізнані в питаннях правового вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) та трудового законодавства України загалом і, як наслідок, примирні процедури з розгляду виниклих найманими працівниками вимог проводяться більш ефективно й практично без порушень законодавства про колективні трудові спори (конфлікти).

З метою встановлення належної взаємодії у питаннях запобігання виникненню КТС та сприяння своєчасному їх вирішенню укладено Угоду між ФПУ та НСПП. Аналогічні угоди укладені між членськими організаціями ФПУ та регіональними відділеннями НСПП.

РЕЗУЛЬТАТИ СПІВПРАЦІ

Відповідно до укладеної 2008 року Угоди про взаємодію та співпрацю між Об'єднанням профспілок Львівщини та відділенням НСПП в

Львівській області сторонами здійснюються спільні дії, спрямовані на реалізацію заходів щодо запобігання виникненню колективних трудових спорів, конфліктів, сприяння їх своєчасному і справедливому вирішенню та поліпшення стану соціально-трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях області, підвищення рівня правової культури.

Одним з напрямів роботи є спрямування зусиль усіх зацікавлених органів на підвищення рівня правової культури учасників вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Це дає змогу оперативно знайти представників сторін соціального діалогу з чинним законодавством про порядок вирішення колективних трудових спорів та соціальний діалог, вживати упереджувальні заходи для стабілізації соціально-трудових відносин у конкретних трудових колективах, ініціювати та сприяти вирішенню питань, від яких залежить нормалізація відносин між найманими працівниками та роботодавцями.

Так, за безпосередньої участі Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України здійснювалось вирішення колективних трудових спорів між найманими працівниками установ освіти м. Борислава та відділом освіти Бориславської міської ради, найманими працівниками навчально-виховних закладів м. Нового Роздолу та відділом освіти Новороздільської міської ради; за участі Львівської облпрофорганізації працівників машинобудування та металообробки України – колективного трудового спору між найманими працівниками ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» та адміністрацією підприємства;

Львівської територіальної організації профспілки працівників вугільної промисловості України – колективного трудового спору між найманими працівниками ДП «Львіввугілля» та адміністрацією підприємства; Львівської обласної організації профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України – двох колективних трудових спорів у КП «Львівелектротранс».

Об'єднання профспілок Львівщини спільно з відділенням НСПП в Львівській області разом з усіма зацікавленими органами й надалі докладатимуть зусиль для зменшення соціальної напруги, вирішення конфліктів правовим шляхом, щоб забезпечити соціальну стабільність в регіоні, реалізацію конституційних прав і гарантій працівників.

У результаті вирішення колективного трудового спору територіального рівня у закладах освіти м. Борислава педагогічним працівникам виплачено щорічну винагороду за сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків на суму 278,6 тис. грн, погашено заборгованість із виплат на відрадженої на суму понад 67 тис. грн. Також задоволено вимоги найманими працівників у колективному трудовому спорі територіального рівня у закладах освіти м. Нового Роздолу щодо виплати щорічної винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків на суму 269,8 тис. грн, здійснення доплат, погашення заборгованості з виплат на відрадженої.

Щодо колективного трудового спору в ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» погашено заборгованість із заробітної плати на суму понад 3 млн грн, проведено перерахунок зарплати відповідно до законодавчо встановленого мінімального її розміру, а також забезпечено працівників спецдоля-

гом і спецвзуттям. Даний колективний трудовий спір знято з реєстрації в зв'язку з його вирішенням у лютому 2013 року.

Постійно акцентується увага лідерів профспілок на необхідності вирішення трудових спорів у правовому полі, ініційовані та пропаганді офіційного вступу в колективний трудовий спір з метою цивілізованого вирішення вимог найманих працівників.

У тісній співпраці з відділенням НСПП у Львівській області впродовж січня – серпня 2013

року виконання нових суперечностей знову звертаються до такої процедури.

З метою підвищення рівня правової культури сторін соціально-трудових відносин, представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, профспілок, організацій роботодавців розроблено Методичні рекомендації соціально-трудових відносин щодо вирішення колективних трудових спорів (конфліктів), суперечностей у питаннях оплати праці, ви-

року було вирішено 15 колективних трудових спорів (12 спорів на виробничому та 3 – на територіальному рівнях), безпосередніми учасниками яких були 10,4 тис. найманих працівників 52 підприємств, установ, організацій області. У результаті спільних заходів щодо сприяння вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів) та запобігання їх виникненню погашено заборгованість із зарплати на суму 11,3 млн грн, або 68,1% загальної суми боргу (16,6 млн грн), що було основною причиною виникнення конфліктних ситуацій в області. Найскладнішими для вирішення були колективні трудові спори в галузях освіти, вугільної промисловості, житлово-комунального господарства.

Про ефективність практики застосування примирної процедури свідчать факти повторного звернення найманих працівників до відділення НСПП у Львівській області з метою реєстрації колективного трудового спору та сприяння у його вирішенні. Успішно вирішивши спір одного разу, сторони у випадку ви-

мог чинного законодавства про порядок проведення страйку як крайнього засобу вирішення колективного трудового спору (конфлікту), здійснення взаємодії НСПП та місцевої влади в питаннях запобігання колективним трудовим спорам (конфліктам) та своєчасного їх вирішення.

Здійснюються заходи щодо забезпечення реалізації ЗУ «Про соціальний діалог в Україні», зокрема проведення оцінки та підтвердження відповідності критеріям репрезентативності сторін соціального діалогу. Відповідно до рішень відділення НСПП в Львівській області визнано такими, що відповідають критеріям репрезентативності, 13 суб'єктів сторін, в тому числі 9 суб'єктів профспілок та 4 суб'єкти організацій роботодавців. Про важливість факту репрезентативності свідчать, зокрема, те, що віддати прийняття рішення про відповідність її критеріям суб'єкт профспілок або роботодавців вважається репрезентативним і не потребує додаткового визнання з боку інших сторін соціального діалогу.

174
КОЛЕКТИВНИХ
ТРУДОВИХ
СПОРИ
ПЕРЕБУВАЛИ НА
ОБЛІКУ НСПП
УПРОДОВЖ
СІЧНЯ – СЕРПНЯ
2013 РОКУ

Paica
Чирваоглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Люди та люки

Крадіжка каналізаційних люків – одна з болючих проблем усіх міст України, байдуже – великих чи малих. Унаслідок «рейдів» мисливців за металобрухтом, які викрадають кришки люків, залишаються провали, що надзвичайно небезпечні для пішоходів та автомобілістів. Почасту саме відсутність кришки стає причиною нещасного випадку, а то й трагедії. Нещодавній випадок у Львові з дворічним Дмитриком, який упав у зяючий отвір каналізаційного люка й загинув, збурило громадськість. «Профспілкові вісті» з'ясували, чи до снаги комунальникам побороти це зло.

КАНАЛІЗАЦІЙНИЙ БІЗНЕС

Кришки почали масово зникати з-під ніг мешканців українських міст на початку 1990-х років. Це були часи, коли після розвалу Союзу зупинилися заводи й фабрики й почалося масштабне скорочення працівників. Чимало людей опинилося на вулиці. Саме тоді відкрилися перші пункти приймання металобрухту, а для бізнесменів «від металу» склалися надзвичайно сприятливі умови. Аби заробити на хліб і до хліба, охочі тягнути все, що погано лежить, почали красти металеві кришки люків.

Відтоді звичною стала картина, коли на тротуарі чи проїжджій частині замість каналізаційного люка зяє чорне провалля, наражаючи на небезпеку як водіїв, так і для пішоходів – дорослих і дітей. Надто увечері та вночі. Комунальні служби, на превеликий жаль, не поспівають за крадіями: щойно замінять люк, як його відразу ж викрадають. Із безвиході вони заходилися виготовляти кришки з дерева, однак виявилось, що такі кришки абсолютно ненадійні, навіть більше – ще небезпечніші, ніж порожні отвори. Тож поки комунальникам надійде сигнал про чергову крадіжку, водії та

пішоходи ризикують повернутися додому скаліченими або навіть не повернутися ніколи.

Нагомість каналізаційний бізнес процвітає. Надто у столиці. З початку року в Києві безслідно зникло майже чотири сотні каналізаційних люків. Лише у двох районах столиці – Святошинському та Солом'янському збитки сягнули близько 20 тисяч гривень. «Київводоканал» б'є на сполох. Експерти припускають, що нинішній рік може виявитися рекордним за кількістю крадіжок.

Найчастіше злодії полюють не за 120-кілограмовими люками, а переважно за кришками середніх і легких люків (40–50 кг), розміщених на тротуарах, газонах, прибудинкових територіях. І вони коштують не дешево – від 800 до 1,5 тисяч гривень без витрат на встановлення. І ще більше «потягнуть» кришки від важких люків (78–80 кг). Їх вартість сягає трьох тисяч гривень. Та через те, що вони встановлені переважно на проїжджій частині, не всі злодії наважаться на таку крадіжку. Натомість здають такі люки практично за безцінь. Правоохоронці пояснюють, що зазвичай за них намагаються виручити не більш як 50 гривень. У свою чергу, у пунктах приймання металобрухту присягаються, що люки не приймають, бо ж у такому разі відповідатимуть за законом. Тоді чому зловмисники почуваються безкарними і ані вдень, ані вночі не полишають свого каналізаційного ремесла? У гонитві за примарною наживою вони геть не замислюються над тим, на які ризики наражають себе та решту люду.

ПРОТИ ЛОМУ Є ПРИЙОМИ

Правоохоронці борються з розкрадачами «шляхом жорсткого контролю за пунктами приймання металобрухту». Власникам таких закладів під загрозою

кримінальної відповідальності заборонено приймати кришки люків, а також металеві сходи, деталі оглядових колодязів, обладнання пожежних гідрантів. В іншому разі, згідно зі статтею 198 Кримінального кодексу України, їм доведеться три роки відсидіти у буцигарні або ж шість місяців перебувати під арештом.

З 2012 року в Україні передбачена кримінальна відповідальність за крадіжку люків. Згідно зі статтею 270-1 Кримінального кодексу злодії караються штрафом 1700–17000 грн, дворічним терміном вправних робіт і обмеженням волі на строк до 12 років. Однак до тюрми справа зазвичай не доходить – злочинцям якимсь дивом вдається відбутися лише штрафом. Їхній злочин класифікується як дрібне хуліганство.

Приміром, упродовж минулого року «Київводоканал» подав до правоохоронних органів 12 заяв про скоєння злочину за статтею «крадіжка кришок люків» на суму 10 тис. 510 грн. За цими фактами порушено дев'ять кримінальних справ. Проте після розгляду справи закрили, збитки не відшкодували, а винних до відповідальності так і не притягнули. Що це – лояльність правоохоронців чи недолугість вітчизняного законодавства? Навпевне, і те, й те.

То ж проти кого треба боротися? Проти зловмисників, які використовують металеві кришки, чи проти тих, хто на цьому бізнесі наживається? І ті, й ті завдають збитків не лише бюджету країни, а й пересічним громадянам. Як правило, власники пунктів приймання металобрухту облаштовують їх на території власних садиб. Про це не можуть не відати сусіди чи мешканці прилеглих будинків. Тож проблема в тому, що не всі готові сприяти роботі міліції, аби по гарячих слідах викрити зловмисників. Певне, наші співвітчизники, не бачуючи псувати стосунки з сусідами, забувають, що в

Аби порушити кримінальну справу, потрібно, щоб сума вкраденого становила понад 525 гривень. Вартість люка оцінюють у 380 гривень. Відтак зловмисник сплачує 51 гривню штрафу.

У столиці встановлено близько 200 тис. каналізаційних і водопровідних кришок «Київводоканалу», частина з них розташована на проїжджій частині.

Люки можна не лише красти, а й... прикрашати. Так, у російському місті Тюмень місцева художниця вирішила розмальовувати кришки люків, що надзвичайно потішило мешканців міста, а міська влада навіть висловила їй вдячність. Після такого творчого втручання на місці кришок почали з'являтися черепашки, восьминоги та квіти. У деяких країнах Європи в такий спосіб теж прикрашають кришки люків. Неабияк популярні малюнки, що зображують горнякото кави: пар, що просочується з каналізаційного люка, створює враження, наче це парув запарена кавка.

ському моніторі. На місце події негайно виїде охорона, відтак крадія спіймають на гарячому. З цією метою міський водоканал уклав договори з охоронними фірмами, які за сигналом тривоги зобов'язані за лічені хвилини виїжджати на місце пригоди.

Директор комунального підприємства «Донецькміськводоканал» Юрій Перебийніс стверджує, що такі люки красти не будуть, адже «його можна відкрити тільки за допомогою динаміту». Та зловмисники навіть і цього зробити не встигне – охорона зреагує миттєво».

Наразі у місті на водопровідних колодязях, де розташовані важливі підземні комунікації, встановили понад тисячу незвичайних люків. Згодом місцевий водоканал планує обладнати сигналізацією всі 100 тисяч колодязів.

Оригінальний метод боротьби зі злочинцями запровадили в Нікополі. Міський голова запропонував власникам приймальних пунктів металобрухту за власний кошт встановлювати вкрадені каналізаційні кришки в районі, де вони розташовані. Відтак виявилася цікава закономірність – кришки вже не крадуть.

Наприкінці літа до Рівного завезли «іменні» кришки водопровідних і каналізаційних люків. Їх за спеціальним замовленням виготовили на Дубенському ливарно-механічному заводі. Коштує новинка приблизно 500 гривень, але міська влада погодилася на такі витрати й сподівається, що вони невдовзі окупляться, адже відтепер кришки неможливо поцупити й здати на металобрухт: вони містять відповідний логотип підприємства та спеціальні пристрій для замикання. Досі комунальники «Рівневодоканалу» щороку зазнавали збитків на суму понад 600 тисяч гривень, тож очікують, що запровадження люків «без права передачі» розв'яже цю надзвичайно гостру проблему.

Експерти вважають, що біля всіх люків вартового не приставивши, і тих, хто звик красти, спеціальними замками геть не заликаєш. Очевидно, що доведеться вживати більш радикальних заходів, або ж дочекатися, коли зміниться психологія тих, хто звик цупити чуже.

пошука металу крадіг не обміне і їхню оселю. Та буде вже пізно.

Працівники одного з приймальних пунктів підприємства «Західпромсервіс» кажуть: «Допоки люди не зрозуміють, яку біду вони чинять, нічого не зміниться. Щоб ситуація змінилася на краще, має діяти закон для тих, хто скуповує металобрухт, вочевидь знаючи про його сумнівне походження. Адже не можна безкарно грабувати країну та ще й пишатися цим».

Тож чи є прийом проти лому? Експерти стверджують, що єдиний спосіб, до того ж дешевий, надійний і дієвий, – заборонити скуповувати виробниче обладнання. З проханням видати таке розпорядження до відповідних органів неодноразово зверталися і звертаються комунальники: раз і назавжди припинити приймання металевих виробів без документів власника. Натомість порушників

назавжди позбавляти ліцензій. Себто кожен підозрілий металевий предмет має супроводжуватися відповідним документом, що саме цей виріб підлягає утилізації. Комунальники не в змозі розв'язати цю проблему самотужки. Потрібне втручання влади – і законодавчої, і на місцях. Якщо злочин не вдається спіймати на гарячому, то єдиний шлях – жорстко контролювати пункти, де збувають вкрадене. Не буде попиту, пропозиція щезне сама по собі.

ЛЮК БЕЗ ПРАВА ПЕРЕДАЧІ

Є ще один спосіб боротьби з викрадачами каналізаційних люків. У багатьох містах України місцеві водоканали рятують своє майно від злодіїв за допомогою «хитрих люків». Приміром, у Донецьку

на каналізаційних люках встановили спеціальні замки й датчики, які заздалегідь сповіщають про спробу викрадення. У такий радикальний спосіб вирішили запобігти крадіжкам, адже місто щороку витрачає близько півмільйона гривень на придбання нового обладнання. Донецькі комунальники втомилася від мисливців за металом, відтак вигадали спеціальні кришки.

На перший погляд здається, що люк – традиційної конфігурації, тож відкривається легко. Але з середини його міцно й надійно тримає конструкція, яку розробили фахівці місцевого водоканалу. Відкрити кришку можна лише спеціальним ключем. Якщо раптом злодіям вдасться дібрати відмичку, то несподівано спрацює сигналізація. Тож через дві-три секунди повідомлення про це з'явиться на спеціальному диспетчер-

КОМЕНТУЄ ОЛЕКСІЙ РОМАНЮК, ГОЛОВА ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ЖИТЛОВОКОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА, МІСЦЕВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

«Проблема серйозна. Звісно, біля кожного люка стража не поставиш. У містах, де заборонили приймати підозрілий

металобрухт, ситуація трохи ліпша. Отже, посилюють відповідальність тих, хто працює у пунктах приймання металу, надзвичайно важливо.

Та однак, зловмисники знаходять вихід: розпилюють люки на частини й усе одно здають. Що у цій ситуації можуть зробити комунальні підприємства? Швидко й вчасно замінити вкрадену кришку люка іноді бракує грошей. Звичайно, вони знаходять вихід: адже якщо комунальні служби не поква-

пляться, може статися трагедія. І тоді працівники цих служб підпадать під кримінальну відповідальність. Головна проблема в тому, що хоч би скільки цих люків не ставити, та злодії однаково їх крадуть і здають. Адже люк можна легко підцепити гвіздком і зняти. Мені відомо, що зараз у деяких містах встановлюють нові люки, які замикані на замки, які спроможні відчинити лише спеціаліст. Та не думаю, що це спинить

зловмисників: якщо деякі спеціалісти відмичками відчиняють квартири, то що їм зашкодить це зробити з люком? Можливо, потрібно піти іншим шляхом: «знецінити» здобич крадіг, аби вони не змогли реалізувати метал. Зараз люки починають виготовляти із суміші резини, пластмаси й металу, які не годяться для переплавлення. Натомість, аби замінити залізні кришки на нові, пластиків, потрібен час. За один день або тиждень це годі й

зробити. Крім того, це ж великі витрати. Та рано чи пізно ми до цього дійдемо. Щоправда, такі люки мають свої недоліки. Якщо їх встановити десь у тихому дворі – не страшно. Але якщо на проїжджій частині великої траси, то автомобіль розіб'ють їх набагато швидше, ніж залізні. То ж, вочевидь, залишається сподіватися на те, що у крадіг прокинеться сумління, а працівники пунктів металобрухту припинять приймати підозрілі предмети».

НОВИЙ ІМПУЛЬС ВАЖЛИВОЇ РОБОТИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСПІЛОК провело в рамках Всесвітнього дня дій за гідну працю круглий стіл «Додержання трудового законодавства – запорука гідної праці». Відкриваючи зустріч, голова проф-

центру Віталій Дубіль зазначив, що всі головні напрями реалізації програми МОП щодо забезпечення гідної праці – якісні робочі місця та безпечна праця, справедлива її оплата, соцзахист тощо є основою діяльності профспілок ре-

гіону. Для їх втілення облпрофоб'єднання націлює профорганізації на посилення вимогливості до роботодавців щодо виконання ними своїх зобов'язань. Також наголошувалося, що профспілки підтримали ініціативу керівництва

області стосовно проведення Місячника добровільної легалізації трудових правовідносин і активно продовжують роботу в цьому напрямі. Це дозволило від початку року узаконити більше 11 тис. робочих місць.

СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФСПІЛОК на початку жовтня з нагоди Всесвітнього дня дій за гідну працю провели тематичний семінар для профспілкових лідерів області. Відкрив семінар голова ФПО Микола Богдан, який охарактеризував сучасний стан соціально-трудових відносин в регіоні. Як повідомляє Віталій Кошиш, лідер профспілок області також зупинився на питаннях зайнятості населення, заробітної плати та заборгованості з її виплати, ведення колективних переговорів тощо. Семінар продовжила в. о. декана факультету соціального управління Академії

праці, соціальних відносин та туризму ФПУ Світлана Барматова, яка провела науковий аналіз поняття праці як фактора економічного зростання та підвищення добробуту населення. Розгорнуту статистичну довідку щодо використання найманої праці на підприємствах області надала заступник начальника ГУ статистики в Чернігівській області Тетяна Дусь. Проблемні питання підвищення рівня життя та шляхи подолання бідності розглянула в своєму виступі начальник управління праці та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи департаменту соціального захисту населення Чернігівської ОДА Катерина Тимошенко.

КОРОТКО

ХЕРСОН | Відбувся круглий стіл «Гідна праця – основа гідного життя молоді». Захід був проведений за ініціативи Молодіжної ради Херсонської облпрофорганізації працівників державних установ України в рамках відзначення Всесвітнього дня дій за гідну працю. Адже створення належних умов для гідної, результативної праці є пріоритетним завданням профспілок.

ЛЬВІВ | Проведено кількатисячний мітинг-віче до Всесвітнього дня дій за гідну працю та Міжнародного дня боротьби з бідністю. Профактив підтримали спільни, пенсіонери, мешканці області. В акції взяв участь голова Об'єднання профспілок Львівщини Роман Дацько, голови обласних галузевих профспілок, голови первинок 28 галузей регіону. На мітингу обговорювалися наболілі питання регіону.

НА КОНТРОЛІ ПРОФСПІЛОК ЧЕРКАЩИНИ – ДОТРИМАННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

На нещодавньому засіданні Ради Федерації профспілок Черкаської області, присвяченому відзначенню Всесвітнього дня дій за гідну працю, обговорювалося питання «Про дії профспілок області щодо громадського контролю за дотриманням трудового законодавства на підприємствах, в організаціях та установах області».

Інна МАНЬКО

У засіданні взяли участь заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятий, заступник керівника управління захисту трудових прав ФПУ Марія Грищенко, члени Ради, голови первинок, соціальні партнери, представники молодіжної комісії ФПО.

Голова ФПО Петро Шевченко в своїй доповіді поінформував присутніх про проведену профспілками області правову роботу з громадського контролю за дотриманням трудового законодавства на підприємствах, в організаціях та установах області. Так, спільчанам надається допомога з питань охорони праці, представлення їх інтересів у судах, вдосконалюється співпраця з органами державного нагляду і контролю. Зокрема, було надано консультацій з правових питань 3691 особі, складено 12 позовних заяв, винесено 8 судових рішень на користь працівників.

Прийнятою постановою Ради винесено рішення про підвищення ефективності громадського контролю з

3691
ОСОБІ
НАДАНО КОНСУЛЬТАЦІЇ З ПРАВОВИХ ПИТАНЬ ПРЕДСТАВНИКАМИ ПРОФСПІЛОК ОБЛАСТІ

боку виборних профспілкових органів всіх рівнів за дотриманням органами влади, роботодавцями норм законодавства в соціально-трудовій сфері.

Посиленого контролю виборних профспілкових органів всіх рівнів вимагають питання щодо дотримання роботодавцями норм законодавства в частині своєчасної та повної

виплати зарплати працівникам, відправлення їх у відпустки без збереження зарплати тощо. У випадках затримання та тіншової виплати зарплати, нелегального використання праці необхідно оперативно інформувати органи влади, вищі профспілкові органи та вживати заходів щодо усунення таких порушень. Ішлося також про недопущення прийняття роботодавцями нормативних актів без дотримання процедури погодження або врахування думки виборного органу профспілкової організації, внесення до колективних договорів та угод обласного, районного, міського рівнів норм, що погіршують становище працівників порівняно з положеннями Генеральної та галузевої угод та ін.

СПІЛЬНІ ДІЇ ЗАДЛЯ ЛЮДИНИ ПРАЦІ

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА ПРОФСПІЛОК провела четвертий пленум, приурочений до Всесвітнього дня дій за гідну працю та Міжнародного дня боротьби з бідністю. На пленумі розглядалося питання «Про участь профспілкових організацій у створенні в трудових колективах області умов для гідної праці». Захід відбувся за участю соціальних партнерів. Як повідомив Євген Паливода, голова Чернівецької облпрофради Володимир Шварковський дав вичерпний аналіз ситуації стану справ щодо

створення в трудових колективах умов для гідної праці, забезпечення соціальної захищеності працівників, виконання норм територіальної та галузевих угод, колективних угод, колективних угод, колективних угод. «У цьому році президія облпрофради вперше затвердила пакет мінімальних соціальних зобов'язань, які профорганізації відстоювали в ході укладення колективних угод на 2013–2014 роки, – зазначив Володимир Шварковський. – Завдяки порозумінню соцпартнерів практично всі наші пропозиції були включені до відповідних угод та договорів».

КИЇВ | У рамках відзначення Всесвітнього дня дій за гідну працю Київська міськпрофрада провела круглий стіл «Гідна праця – безпечна праця». За результатами дискусії учасники запропонували рекомендації щодо необхідності об'єднання зусиль для забезпечення належних, безпечних умов праці, а також створення робочої групи для розробки Регіональної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014–2018 роки.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК | З нагоди Всесвітнього дня дій за гідну працю було проведено круглий стіл «Роль соціальних партнерів у подоланні соціальної несправедливості та становленні гідної праці в Україні». У заході взяли участь сторони соціального діалогу. Було визначено головні завдання, серед яких створення і збереження робочих місць, погашення заборгованості із заробітної плати, захист життя і здоров'я працівників на робочому місці.

СПІВЧУТТЯ

Президія ЦК Профспілки працівників агропромислового комплексу України висловлює щире співчуття голові Харківської обласної організації профспілки Ніні Прокопівні Байбакової з приводу тяжкої втрати – смерті її чоловіка **Вадима Захаровича**. Нехай вічною і світлою буде пам'ять про нього.

Необхідність підвищення престижності праці в Україні

Підвищення престижності праці є важливою складовою ринкових відносин, інтегральним показником якості та результативності реформ, адже забезпечує сталий соціально-економічний розвиток країни, збереження і зростання її трудового потенціалу, підвищення добробуту населення. Це назріла й гостра необхідність, оскільки нині суспільство не приділяє належної уваги сумлінній і висококваліфікованій праці та трудовим традиціям, а молодь, вступаючи у самостійне трудове життя, не відчуває належної підтримки з боку держави та суспільства в цілому.

Олена ОВЕРЧУК
редактор відділу «ПВ»

ПРОБЛЕМА, ЩО ПОТРЕБУЄ РОЗВ'ЯЗАННЯ

У процесі структурних, а також соціально-економічних реформ, що здійснюються в Україні, важливого значення набуває проблема створення робочих місць і забезпечення галузей економіки та бюджетної сфери кваліфікованими кадрами.

Якісні й кількісні зміни в соціально-трудовій сфері, нездовільна динаміка розвитку ситуації на ринку праці, зниження мотивації до праці, негативна демографічна ситуація свідчать про деструктивні процеси у формуванні трудових відносин і збереженні трудових ресурсів. Серед них, зокрема, скорочення чисельності населення працездатного віку; професійно-кваліфікаційний дисбаланс на ринку праці; декваліфікація і депрофесіоналізація частини працюючого населення; зворотна й беззворотна трудова міграція; недосконала система профорієнтації; низька трудова мобільність працівників; поширення тіншової та нетипових форм зайнятості; скорочення обсягів промислового виробництва й кількості промислових підприємств; неефективна приватизація підприємств.

Підвищення престижності праці в Україні об'єктивно потребує підвищення ефективності та якості праці в усіх галузях економіки, надто у сфері матеріального виробництва, ефективного використання трудового потенціалу, кардинальної зміни політики держави у регулюванні трудових відносин.

Для підвищення престижності праці держава має створити умови для високопродуктивної та безпечної праці на основі модернізації та впровадження у виробничі процеси новітніх технологій, міжнародних стандартів безпечних умов праці.

Сьогодні заробітна плата у структурі доходів населення є критично низькою (близько 42% у 2012 році замість гранично допустимих 65%), що не мотивує до гідної, високопродуктивної та якісної праці. В операційних витратах із реалізованої продукції (робіт, послуг) витрати на оплату праці у 2011 році становили 6,1%, що у 3–4 рази менше, ніж в європейських країнах.

Розмір середньої заробітної плати та її зростання є формальним показником без зіставлення із середньою зарплатою основних соціальних параметрів – мінімальною заробітної плати, межі бідності та реальної вартісної величини прожиткового мінімуму для працездатної особи (з урахуванням ставки податку на доходи). До того ж невідповідність між державними стандартами в оплаті праці та ціною робочої сили порівняно з розвиненими країнами при практично однакових цінах на інші товари призводить до відтоку оплаченої праці в тіньову економіку.

Нині рівень «тіньової» економіки, за оцінками міжнародних і вітчизняних експертів, коливається в межах від 30 до 50% ВВП.

Це значення суттєво перевищує аналогічний показник таких європейських країн, як Угорщина (20%), Чехія (19%), Словаччина (18%), Норвегія (7%), Швеція (6%). Показники Польщі (28%), Греції та Італії (майже 30%) для європейської спільноти є критичною межею.

Слід зазначити, що в Україні співвідношення державної соціальної гарантії мінімальної зарплати із середньою зарплатою

не тільки суттєво відстає від загальноприйнятого в розвинувтих європейських країнах показника, а й спостерігається тенденція до його погіршення.

Мінімальна заробітна плата встановлюється відповідно до можливостей бюджету, тобто за залишковим принципом, а не на основі економічно обґрунтованих розрахунків, і тому не може забезпечити виконання відтворювальної, стимулюючої та регулюючої функцій. Тому потребує нагального вирішення питання встановлення мінімальної заробітної плати з урахуванням потреб працівників (на рівні реального прожиткового мі-

досягнення Цілей розвитку Тисячоліття, зокрема, частка бідного населення за національним критерієм зменшилася до рівня 24,3%, частка бідних серед працюючих не досягла встановленого орієнтиру й становила 19,6 проти 19,0% прогнозованих.

В основу мінімальної заробітної плати має бути покладено соціальний стандарт нормального відтворення робочої сили. Мінімальна заробітна плата має перевищувати прожитковий мінімум для працюючої особи щонайменше утричі (з урахуванням податку на доходи фізичних осіб) для того, аби дорівнювати вартості обсягу ресурсів,

Підхід до формування зарплати працівників державного управління є принизливим та дискримінаційним. Такий стан речей призводить до того, що середня заробітна плата спеціалістів органів виконавчої влади – критично низька і перебуває на рівні 2008 року (2008-го становила 1750 грн, станом на 01.12.2012 року – 1800 грн при середній заробітній платі по Україні у 2008-му – 1790 грн, у 2012-му – 2999 гривень). Рівень зростання середньої заробітної плати працівників галузей бюджетної сфери у 2008–2012 роках становив у середньому 80,1%, а державного управління – 37% (що менше за рівень інфляції протягом чотирьох років). Таким чином, основна частина бідних серед працюючих сконцентрована серед працівників бюджетної сфери.

Наразі оплата праці працівників бюджетної сфери залежить тільки від розміру коштів, асигнованих із бюджету, а не від результатів діяльності їхніх організацій. Таке обмеження в оплаті праці працівників бюджетних галузей не виправдане не тільки з погляду соціальних пріоритетів, а й не має об'єктивної основи, оскільки рівень кваліфікації тих, хто працює в цих галузях, перевершує в цілому рівень кваліфікації працівників інших сфер економіки. Таке становище створює підґрунтя для

Престижна праця – це гідна праця у безпечних умовах, з гідною оплатою праці, що дає людині можливість вільно обирати й отримувати роботу, працювати у здорових та безпечних умовах; одержувати винагороду, достатню для задоволення своїх життєвих потреб і потреб родини; забезпечує справедливе ставлення та рівні можливості на виробництві, можливість гармонійно поєднувати трудову діяльність із сімейними обов'язками, право вільно вступати до організацій працівників і колективно представляти свої інтереси.

німуму для працездатної особи, що має передбачати також витрати на соціальне страхування, сплату податку на доходи фізичних осіб, можливість створення накопичень на придбання чи оренду житла) та їхніх родин (сімейна складова).

ФЕНОМЕН «ПРАЦЮЮЧОГО БІДНОГО»

Необ'єктивно визначений розмір мінімальної зарплати під час ухвалення державного бюджету – одна із причин низького рівня заробітної плати загалом по країні й поширення феномена «працюючого бідного».

Попри те, що впродовж 2010–2011 років в Україні вдалося досягти помітних успіхів на шляху

потрібних для відтворення активної життєдіяльності працівника та його родини.

Нині надзвичайно гостро поставлено питання несправедливої оплати праці працівників бюджетної сфери.

За даними статистики, недоплата працівникам бюджетного сектора залежно від періоду становила у середньому 20–30%, що не стимулює його поповнення перспективними, кваліфікованими фахівцями, призводить до зростання питомої ваги менш продуктивних працівників.

Складна ситуація з оплатою праці спостерігається і у держслужбовців середньої ланки та працівників закладів соціального захисту, посадові оклади яких встановлені на рівні мінімальної заробітної плати, тобто їм платять як за просту, некваліфіковану працю.

зниження престижності праці працівників бюджетної сфери та рівня ефективності державної влади.

Водночас в усіх галузях економіки України спостерігається вочевидь недостатне фінансування заходів і засобів з охорони праці, що призводить до зростання виробничого травматизму, погіршення умов праці через постійне невиконання комплексних планів поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, у тому числі на підприємствах, в установах і організаціях бюджетної сфери.

Україні важливо забезпечити стимулювання праці в бюджетній сфері через закріплення у суспільній свідомості цінності праці лікарів, педагогів, учених, працівників культури і мистецтва – людей, які забезпечують фізичне і моральне здоров'я нації.

Від 30%
до 50%
ВВП
НИНІ КОЛИВАЄТЬСЯ РІВЕНЬ «ТІНЬОВОЇ» ЕКОНОМІКИ, ЗА ОЦІНКАМИ МІЖНАРОДНИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ ЕКСПЕРТІВ

ВІДПОЧИНОК | ВІДНОВЛЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

ЩОРІЧНА ОСНОВНА ВІДПУСКА ТА ЇЇ ТРИВАЛІСТЬ

? Який законодавчий акт визначає тривалість щорічної основної відпустки?

Відповідно до статті 6 Закону України «Про відпустки» щорічна основна відпустка працівників триває не менш як 24 календарних дні і надається за відпрацьований робочий рік, який рахується із дня укладення трудового договору. Промислово-виробничому персоналу вугільної, сланцевої, металургійної, електроенергетичної промисловості, а також зайнятому на відкритих гірничих роботах, на роботах на поверхні шахт, розрізів, кар'єрів і рудників, на будівельно-монтажних роботах у шахтному будівництві, на транспортуванні та збагаченні корисних копалин, надається щорічна основна відпустка тривалістю 24 календарних дні зі збільшенням за кожних два відпрацьованих роки на два календарних дні, але не більш як 28 календарних днів.

Працівникам, зайнятим на підземних гірничих роботах і в розрізах, кар'єрах і рудниках завглибшки до 150 метрів і нижче, надається щорічна основна відпустка тривалістю 28 календарних днів незалежно від стажу роботи, а в розрізах, кар'єрах і рудниках завглибшки до 150 метрів – 24 календарних дні зі збільшенням на чотири календарних дні при стажі роботи на підприємстві два роки і більше. Працівникам лісової промисловості та лісово-

го господарства, державних заповідників, національних парків, що мають лісові площі, лісомисливських господарств, постійних лісозаготівельних і лісогосподарських підрозділів інших підприємств, а також лісництв надається щорічна основна відпустка тривалістю 28 календарних днів за Спис-

них два відпрацьованих роки на два календарних дні, але не більш як 28 календарних днів. Керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим праців-

никами надається щорічна основна відпустка тривалістю 31 календарний день. Сезонним працівникам, а також тимчасовим працівникам відпустка надається пропорційно до відпрацьованого ними часу. Список сезонних робіт і сезонних галузей затверджує Кабінет Міністрів України.

Щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік, який відлічується з дня укладення трудового договору.

ком робіт, професій і посад, який затверджує Кабінет Міністрів України. Воєнізованому особовому складу гірничорудничих частин надається щорічна основна відпустка тривалістю 30 календарних днів, невоєнізованим працівникам гірничорудничих частин – 24 календарних дні зі збільшенням за кож-

ним надається щорічна основна відпустка тривалістю до 56 календарних днів у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України Інвалідам I і II груп надається щорічна основна відпустка тривалістю 30 календарних днів, а інвалідам III групи – 26 календарних днів. Особам віком до вісім-

Положення цієї статті щодо тривалості щорічної основної відпустки не поширюються на працівників, тривалість відпустки яких установлюється іншими актами законодавства, проте тривалість їхньої відпустки не може бути меншою, за передбачену частинами першою, сьомою і восьмою цієї статті.

ФІНАНСИ

УТРИМАННЯ КОШТІВ У РАЗІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКА

? Чи мають відраховувати із заробітної плати працівника, який звільняється за переведенням на інше місце роботи, кошти за використану відпустку?

Відповідно до статті 22 Закону України «Про відпустки» у разі звільнення працівника до завершення робочого року, за який він уже використав відпустку у повному обсязі, для покриття заборгованості власник або уповноважений ним орган провадить відрахування із заробітної плати працівника за дні відпустки,

що були надані в рахунок невідпрацьованої частини робочого року. Відрахування, передбачене частиною першою цієї статті, не провадиться, якщо працівник звільняється з роботи у зв'язку з:

- 1) призовом або прийняттям (вступом) на військову службу, направленням на альтернативну (невійськову) службу;
- 2) переведенням працівника за його згодою на інше підприємство або переходом на виборну посаду у випадках, передбачених законами України;
- 3) відмовою від переведення на роботу в іншу

- місцевість разом із підприємством, а також відмовою від продовження роботи у зв'язку з істотною зміною умов праці;
- 4) змінами в організації виробництва та праці, в тому числі ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, скороченням чисельності або штату працівників;
- 5) виявленням невідповідності працівника займаний посаді або виконуваний роботі внаслідок недостатньої кваліфікації або стану здоров'я, що перешкоджають продовженню певної роботи;
- 6) нез'явленням на робо-

- ту понад чотири місяці поспіль унаслідок тимчасової непрацездатності, не рахуючи відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, якщо законодавством не встановлено більш тривалі терміни збереження місця роботи (посади) при певному захворюванні;
  - 7) поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу;
  - 8) направленням на навчання;
  - 9) виходом на пенсію.
- Відрахування із заробітної плати за невідпрацьовані дні відпустки у разі смерті працівника не провадиться.

ОГОЛОШЕННЯ

Приватне акціонерне товариство «Кіровоградтурист» повідомляє, що конкурс із продажу нерухомого майна ПРАТ «Кіровоградтурист» – будівлі готелю «Турист», який було призначено на 10.00 17 жовтня 2013 року за адресою: вул. Ушакова, 1А, м. Кіровоград, 25006, вважати таким, що не відбувся.

Приватне акціонерне товариство «Кіровоградтурист» повідомляє про проведення конкурсу із продажу нерухомого майна ПРАТ «Кіровоградтурист» – будівлі готелю «Турист».

Назва майна: будівля готелю АА1, підстанція, Б; насосна, Г. Місцезнаходження майна: вул. Ушакова, 1А, м. Кіровоград, 25006.

Відомості про майно: загальна площа приміщень становить 10 918,2 кв. м, земельна ділянка в орендному користуванні (Договір оренди укладено з Кіровоградською міською радою № 1 від 04.01.2005 р.).

Ціна продажу: 18 964 080 (вісімнадцять мільйонів дев'ятсот шістдесят чотири тисячі вісімдесят) гривень 00 копійок, з урахуванням ПДВ 3 160 680 (три мільйони сто шістдесят тисяч шістсот вісімдесят) гривень 00 копійок.

Для реєстрації потенційних покупців як учасників конкурсу сплачується конкурсний внесок покупця не повертається. Заявки на участь у конкурсі подавати за адресою: вул. Ушакова, 1А, м. Кіровоград, 25006, у робочі дні з 9.00 до 17.00 до 5 листопада 2013 року включно.

Критерії визначення переможця:
– визнання всіх умов конкурсу;
– гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майном із зазначенням строку.

Кваліфікаційні вимоги
Фізична або юридична особа, яка бажає зареєструватися як учасник конкурсу, має мати при собі документ, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, її повноваження, подати до конкурсної комісії заяву в довільній формі, підписану й скріплену печаткою на участь у конкурсі (для фізичної особи заява підписується особисто), яка має містити назву конкурсу; назву об'єкта; відомості про фізичну або юридичну особу.

До заяви слід додати документи, серед яких:
– копія свідоцтва (виписки) про державну реєстрацію (нотаріально завірена);
– довідка з ЄДРПОУ (нотаріально завірена);
– копія Статуту (Положення) підприємства (нотаріально завірена);

– копії платіжних документів (квитанцій) або інших документів про сплату гарантійного внеску;
– довідка про те, що юридична особа не перебуває в стадії ліквідації;
– гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майном із зазначенням строку;
– відомості щодо мети та мотивів придбання майна, його подальшого використання.

Для фізичних осіб:
– копія паспорта та ідентифікаційного номера;
– заява про дозвіл на обробку персональних даних виключно з метою участі в конкурсі;

– копії платіжних документів (квитанцій) або інших документів про сплату гарантійного внеску;
– гарантійний лист щодо перерахування всієї суми за майном із зазначенням строку;
– відомості щодо мети та мотивів придбання майна, його подальшого використання.

Усі копії документів, що подаються, мають бути належним чином завірені. Разом із заявою подається конкурсна пропозиція, яка має містити:

– запропоновану ціну придбання об'єкта;
– зобов'язання виконати всі умови конкурсу.

Конкурсна пропозиція подається в окремому непрозорому опечатаному конверті з написом «Конкурсна пропозиція», на якому зазначається адреса та назва конкурсу. За докладною інформацією щодо умов конкурсу, участі в конкурсі та ознайомлення з об'єктом звертатися за адресою конкурсної комісії: м. Кіровоград, вул. Ушакова, 1А, тел.: (0522) 36-63-40; моб.: (050) 487-10-03; (050) 457-01-51; (050) 196-17-23 у робочі дні з 9.00 до 17.00.

Конкурс відбудеться 7 листопада 2013 року о 10.00 за адресою: вул. Ушакова, 1А, м. Кіровоград, 25006.

Старий центр міста, що нагадує Європу

Ужгородський замок

Музей під відкритим небом

Золоті ворота в Європу

Ріка Уж, у долині якої зародилося місто Ужгород

Анна РЕПІЧ
редактор відділу «ПВ»
Фото автора

Вузенькі вулички з історичними пам'ятками, кав'ярнями, звідки розноситься аромат кави, старовинними будівлями, замками та мостами – все це асоціюється з надзвичайно романтичним, дещо навіть казковим, куточком нашої країни – містом Ужгород.

Не схожий він на інші міста України, де зранку до ночі всі кудись поспішають, завжди чимось заклопотані, а на вулицях яблуку ніде впасти. Спокій, неспішний ритм життя, чисте повітря – ось воно, «вікно» в Європу, або золоті ворота України, як часто називають Ужгород.

Упродовж своєї більш ніж тисячолітньої історії Ужгород не раз потрапив під владу різних іноземних загарбників, змінюючи своїх правителів та господарів. Особливо позначилась на архітектурі міста майже 600-літня присутність угорців. Відтак, подекуди воно дуже нагадує угорський Будапешт: мальовничі будиночки на два-три поверхи, вузенькі вулички... У старовинному місті є липова алея, довше якої, за легендю, немає в Європі, а також величні та прекрасні середньовічні замки й собори, багато інших пам'ятних місць, де варто побувати...

Колишня Ужгородська ортодоксальна синагога (нині Закарпатська обласна філармонія)

Словацько-український кордон

Римсько-католицький угорський костел Св. Юрія (Георгія)

ДИВЛЯЧИСЬ НА ЗІРКИ

Зворушлива стаття на сайті sandy-z.livejournal.com починається так: «До болісного в нас питання про ставлення до інвалідів...». У Бразилії, в м. Сан-Паулу, існує балетна школа для сліпих. Закладом

уже 16 років керує Фернанда Бьянчіні, а коли починала, їй самій було лише 15. Подолавши суцільний скепсис і недовіру, молода жінка досягла того, що її Асоціація балету й мистецтв для незрячих стала однією з найавторитетніших у світі. Школа успішно розвивається, а сліпі балерини стали улюбленицями меломанів, завоювали світову славу завдяки майстерності й високій балетній техніці. Дівчата

виступали на закритті Паралімпійських ігор у Лондоні, вдома перебралися до просторішого й зручнішого приміщення, їм хочоч надав сцену один з найвідоміших театрів Бразилії – Municipal Theatre Сан-Паулу для постановки й виконання балету «Спляча красуня». Про унікальну балетну школу для сліпих, її педагогів і виванців планують зняти фільм, який називатиметься Looking at

the Stars («Дивлячись на зірки»), повідомає те саме джерело. Він розповідає про те, що можна досягти й неможливого, аби було бажання та терпіння. Одна з героїнь майбутньої стрічки – провідна балерина трупі Гейза Перейра, яка втратила зір у 9 років. Попри всі труднощі (а вони, зрозуміло, немалі), танок сповнює дівчину почуттям безмежної радості. Гейза Перейра каже, що сприймає світ

зовсім інакше, коли танцює, відчуваючи, ніби доволу розлита якась магія, й варто лише захотіти – й ти злетіш! Нині вона допомагає Фернанді працювати з дітьми, більшість яких з бідних родин. Але за навчання вони не сплачують. Оскільки в балерин завжди є партнери, заклад Фернанди Бьянчіні знаходить спонсорів, котрі допомагають танцівницям, у тому числі в повсякденні.

«ПОКРОВ-2013»

ПОСПІШАЙТЕ ЙТИ ЗА ХРИСТОМ!

У столиці відбувся традиційний, 11-й, Міжнародний фестиваль православного кіно «Покров». Уперше – з трансляцією онлайн. Заявок надійшло більше, ніж будь-коли: 150 із 5 країн світу. Для участі в основних фестивалі конкурсних журі відібрало 61 стрічку в різних номінаціях: ігрове кіно, документальне, анімаційне.

Розпочавшись як фестиваль для специфічного, а отже, обмеженого кола, цей проект поступово привертає увагу все більшої аудиторії людей з різним ступенем свободи віросповідання – як осереддя творчого продукту, котрий... лікує душу. А от цього й справді багато хто потребує. Щодо того, чи не є нудним православне кіно (дехто так вважає), то багатолітній директор МФПК «Покров» протоієрей Олександр Акулов в інтерв'ю у новому відеоблозі «Православ'я в Україні» відповідає на це запитання як справжній кінознавець: усе залежить від теми, сюжету, естетичних переваг, почуття міри й смаку режисера. Та найголовніше – православне кіно несе золоте зерно в самій основі своєї концепції: воно повертає глядача обличчям до вічних моральних цінностей. Цим вирізнялося радянське кіно, яке, на думку отця, саме з огляду на таку концепцію й було в певному розумінні християнським.

Фільм-відкриття фестивалю (в усіх сенсах!) – художня стрічка українських кінематографістів «Лука. Святитель-хірург». Режисер Олександр Пархоменко. Святитель Лука, Валентин Феліксович Войно-Ясенецький (1877–1961), був видатним хірургом, що врятував життя сотням людей, знаним науковцем і діагностом, зцілювачем практично за всіма профілями й напрямками медичних спеціальностей. При цьому його власне життя сповнене драматичних і трагічних подій: численні арешти, допити, заслання, які він переніс як стоїк.

Операція – і служіння Богу, оперував архієпископ Лука, не знімаючи панаті. Як лікар він удостоївся медалі «За доблестний труд в Великій Отечествеvнній війні», Сталінської премії першого ступеня за наукову розробку нових хірургічних методів лікування гнійних хвороб і поранень. Святитель Лука – легендарна особистість, титан духу, таких людей Господь посилає на землю нечасто. Його життєвий шлях і праці гідні ретельного вивчення й, до слова, «Поспішайте йти за Христом» – назва однієї з його книг, кожна з яких чисте золоте мудрості, досвіду, почуттів.

Режисер фільму розповідає: «Любов, віра, духовне становлення людини через страждання й перешкоди – ось що нас цікавило в цій історії передусім» (lediid.com). На головну роль було запрошено двох артистів – киянина Андрія Самініна (Войно-Ясенецький у молодому віці) й Віталія Безрукова, батька Сергія Безрукова (головний герой у старшому віці). В обох – вражаюче одухотворені обличчя. Й тут, як мовиться, без варіантів, адже мощі святого Луки в Свято-Троїцькому соборі м. Сімферополя й досі зцілюють людей...

ТАКИЙ РАКУРС | НАША ІСТОРІЯ ВІД БРАТІВ КАПРАНОВИХ

СТАРЕ ПО-НОВОМУ. НЕУПЕРЕДЖЕНО

Тетяна МОРГУН
«ПВ»

Брати Віталій і Дмитро Капранови частіше за їхніх колеґ-літераторів опиняються в епіцентрі зацікавленої уваги громадськості взагалі й культурно-літературної зокрема. Що ж, так виявляється дуже справедливе уособлення «вибіркового правосуддя» шанувальників освіченості, розуму, дотепності, ерудованості, компетентності. А тут ще брати Капранови підносять співвітчизникам і зовсім цікавий сюрприз. Вихід у світ їхньої книжки «Мальована історія незалежності України», про яку так довго говорили журналісти, стався! (Така собі історична алюзія!). Книга містить мапи, портрети історичних діячів і структуровану в таблиці хронологію, але більша її частина – комікси, які створили художники з кількох українських міст у різних регіонах України.

Книгу було презентовано у вересні, напередодні львівського Форуму видавців, повідомив портал.lviv.ua. Тож нині буквально немає такого видання, яке не розповіло б своїм читачам про цю новину. До слова, відбулася й емоційна та захоплива радіо-передача серії «Український вимір», в якій автор і ведучий Роман Коляда разом із братами Капрановими дуже цікаво розмірковували про різні аспекти шойно виданої праці.

А праця й справді незвичайна, починаючи вже з назви. Адже, як влучно зауважив Олекса Вертипорох (culture.unian.net), три з чотирьох слів у ній викликають здивування. Чому – «мальована», чому

письменники (а не історики) «пишуть історію», чому, зрештою, «історія незалежності», а не просто «історія України»? На такі природні запитання брати Капранови хочоч відповідати послідовно.

Мальована інформація легше сприймається. Діти понад усе полюбують книжки з картинками, не відстають від них і дорослі. Отже, комікс, або мальована історія, саме й містить картинки й діалоги. Тож добре і дітям, і дорослим, які можуть

текст книжки рецензували авторитетні науковці – історики, філософи, культурологи, професори й кандидати наук, «так що жодної самодіяльності». Насамкінець на третє запитання журналіста (culture.unian.net) брати відповіли так: «Тому що це розповідь про те, як українці будували свою державу. Ми не пишемо про те, чи ми слов'яни, чи арійці, чи скіфи, чи європейці, чи азіати. Залишимо це іншим. Нас цікавить просте запитання: чому тисячі й тисячі українців ги-

«Відчуваєш гордість за те, що ти українець», – сказав один з рецензентів книжки.

разом (або з не меншою зацікавленістю й окремо) читати й вивчати нашу історію у праці братів-літераторів. Капранови не згодні з тим, що, мовляв, «заїздили до чужого городу», посилюються передусім на автора першого підручника з історії України Пантелеймона Куліша. А крім того,

нули за право жити своїм власним законом, власним розумом і самим порядкувати на своїй землі? Якщо, як твердить радянська історія, з часів Русі у нас не було власної державності, то яким чином в людах тисячу років трималася ідея незалежності? Мали б давно змирнитися».

ЛИЦАРІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Для появи будь-якого прориву в будь-якій галузі людських знань потрібні дві умови: необхідне й достатнє. Мабуть, для Капранових «необхідним» стало принципове й категоричне несприйняття ними викладу та систематизації української історії, що в багатьох варіантах є в розпорядженні суспільства: «...бо українська історія – це суцільна каша з фактів, імен та міфів, які неможливо зрозуміти ба навіть запам'ятати. Українська історія – це чорні діри в сотні років, прохідний двір

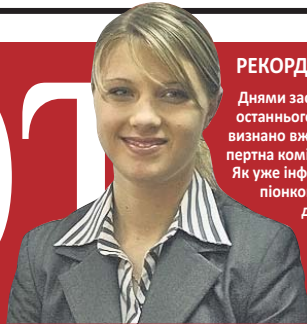
для різних племен та народів. Українська історія – клаптикова ковдра, як хронологічно, так і географічно – шматки з історії Галичини, Волині, Буковини чи Криму стирчать із загального полотна, неначе уламки інопланетних цивілізацій» (hurtom.com). Це – їхня громадянська позиція. А ще як письменники вони стверджують: фактаж цікавий, але сам виклад нікуди не годиться, бо це просто набір випадковостей і стучне виокремлення певних розділів. А «достатнім» набір умов увінчала, мабуть, підго-

товка сина одного з Капранових до ЗНО з історії й запитання юнака: «Як усе це можна запам'ятати?». Батько й дядько подивилися підручники – й вжахнулися: «Набір князів, гетьманів та письменників, ніяк між собою не пов'язаних, білі плями розміром у цілі регіони...». Так вони висловилися. Й склали все до купи, вибудували, виструнчили, подібні історичні події в різних регіонах логічно пов'язали між собою – й створили короткий, зрозумілий та послідовну версію історії України, в якій, що найприкмет-

ніше, на всіх важливих етапах обов'язково з'являвся маніфест історичної свідомості. Кожну епоху в книжці текстово описано, додано два комікси, що ілюструють найяскравіші події, й портрет головної персона. До слова, у виклад історії України Капранови інтегрували й історію кримських татар. Портрети намалював Юрій Журавель, водночас лідер групи OT VINTA, а над коміксами працювали художники з Миколаєва, Чернігова, Дніпропетровська, Вінниці, Львова.

СПОРТ

РЕКОРДНА ПЕРЕМОГА ХАРЛАН

Днями заслужену нагороду нарешті отримала найкраща спортсменка країни останнього літнього місяця Ольга Харлан. Причому найкращою нашу шаблістку визнано вже вшосте, що є абсолютним рекордом серед вітчизняних атлетів (експертна комісія НОК України визначає кращого спортсмена місяця з 2005 року). Як уже інформували «ПВ», на світовій першості в Будапешті українка стала чемпіонкою світу в особистій першості, а за кілька днів разом із Галиною Пундик, Оленою Вороніною та Аліною Комашук піднялася на найвищу сходинку п'єдесталу пошани ще й в командному турнірі. Разом зі спортсменкою нагороду найкращого тренера серпня отримав її особистий наставник Артем Скороход, який нагадав присутнім, що цього сезону Олі вдалося зібрати всі титули й завершити сезон лідером світового рейтингу.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | СПАРТАКІАДА ПРАЦІВНИКІВ ЖКГ НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ

МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я – УСПІШНЕ ЖИТТЯ

Згідно з постановою президії обкому профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості та побутового обслуговування населення та обласної організації ФСТ «Спартак» цього року VI обласна галузева спартакіада відбувалася у два етапи.

Вадим БУХИВСЬКИЙ
спеціально для «ПВ»

На першому етапі до змагань долучилися понад три тисячі спортсменів-аматорів – представників трудових колективів підприємств та організацій ЖКГ, місцевої промисловості та побутового обслуговування населення. А от у фінальному раунді на базі пансіонату «Лазур» неподалік Севастополя за перемогу в семи видах спорту (шахи, шашки, настільний теніс, дартс, стрільба з пневматичної гвинтівки, гирьовий спорт, пляжний волейбол) змагалися кращі 168 спортсменів.

Відмінна організація спартакіади, змога чудово відпочити, гарне харчування, добрі побутові умови – усе це є своєрідним заохоченням кращих учасників фізкультурного руху. Утім, загальний позитивний настрій не позначився на спортивних результатах учасників фінальної частини спартакіади. Серед одинадцяти збірних команд підприємств галузі, які взяли участь у фі-

нальних змаганнях, перше місце у напруженій боротьбі здобула, повторивши минулорічний успіх, команда КП «Дніпроводоканал». Друге місце вибороли представники

КВП ДМР «Міськводоканал» м. Дніпродзержинська, третіми фінішували спортсмени КП «Дніпропетровський електротранспорт».

Високими спортивними результатами в особистому заліку відзначилися такі спортсмени-аматори, як Андрій Гулак, Аліса Злиденко, Денис Денесюк, Євген Циганков (КП «Дніпроводоканал»), Максим Клевцов, Валерій Матвієнко, Василь Кондюк (КВП ДМР «Міськводоканал», м. Дніпродзержинськ), Раїса Вінтенка (КП «Дніпропетровський міськелектротранспорт»), Ігор Абрамов, Олена Лановенко, Тетяна Репічева (КП «Міськвітло»), Олександр Суботін, Анатолій Куликівський, Сергій Артеменко (КП «Криворіжтепломережа»), Оксана та Анастасія Реуцьки, Віталій Бондар (ДМУ Держсанепідемслужби), Віктор Іванченко, Олександр Шевченко, Володимир Майборода (КП «Дніпродзержинське тепломережа»), Сергій і Віталій Романюха (КП «Трамвай», м. Дніпродзержинськ), Марина Ключникова (КП «Жовтоводський водоканал»), Дмитро Синчук (КП «Синельниківський водоканал»).

Учасники змагань висловили слова подяки на адресу галузевого обкому профспілки та її голови Миколи Івановича Бабченка за дієву підтримку фізкультурного руху в трудових колективах, постійне прагнення президії обкому профспілки організувати свою роботу на користь людей праці. Адже щоразу проведення спартакіади – це не лише підвищення спортивної майстерності, набуття змагального досвіду й відчуття ліктя в командній боротьбі за честь свого трудового колективу, а й можливість учасникам змагань поспілкуватися, міцнити корпоративні та галузеві відносини.

коротко

ВШАНУВАННЯ

ПОБАЖАЛИ ПОДАЛЬШИХ ПЕРЕМОГ

У Федерації профспілок Рівненської області сердечно вітали Анастасію Турчин – бронзову призерку чемпіонату Європи з дзюдо серед юніорів та юніорок віком до 21 року, який проходив у місті Сараєво (Боснія і Герцеговина), та заслуженого тренера України, тренера обласного комплексного ДЮСШ «Авангард» Михайла Романкевича.

Профінформцентр ФПО
спеціально для «ПВ»

Для вихованки Рівненської обласної організації ФСТ «Україна» «бронза» континентальної першості – не перша нагорода. Адже за плечима юної спортсменки чимало перемог, які, звичайно ж, далися їй внаслідок її тренуваннями та важкою працею. Слова вдячності за зодолання для України та Рів-

ненщини перемогу спортсменці та її тренеру від імені всіх членів профспілки висловив голова Федерації профспілок області Микола Шершун, який щиро побажав Анастасії Турчин подальших успіхів і перемог. Наступним відповідальним стартом для рівненської дзюдоїстки стане чемпіонат світу, який проходить з 24–27 жовтня ц. р. у м. Любляна (Словенія).

СПОРТИВНЕ СВЯТО | ЮВІЛЕЙНА ОБЛАСНА СПАРТАКІАДА ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ

25 РОКІВ СПОРТИВНИХ СТАРТІВ І ПЕРЕМОГ

Ювілейна XXV спартакіада шкіл-інтернатів, яка нині проводиться лише в Закарпатській області, відбулася на базі Перечинської школи-інтернату. Організували спортивне свято департамент освіти і науки, молоді та спорту облдержадміністрації та Закарпатська обласна рада ФСТ «Україна».

Сергій БАРАНЧИКОВ
спеціально для «ПВ»

У турнірі з міні-футболу переможцем виявилася команда господарів змагань, а в турнірі з волейболу серед дівчат перемогли представниці Нижньоворітської школи-інтернату. У змаганнях із легкоат-

летичного чотириборства, які передбачали бігові дисципліни, стрибки у довжину та кидання м'яча, найкращими стали юні спортсмени з Перечина, а в індивідуальному заліку перемогли представники цієї ж команди Каріна Морозова та Іван Шандор. У загальнокомандному заліку головна суддівська колегія спартакіади на чолі із суд-

дею національної категорії Анатолієм Плехановим визнала переможцем команду Перечинської школи-інтернату. У другому місці фінішували юні спортсмени Нижньоворітської школи-інтернату, третіми стали представники Буштинської гімназії-інтернату.

Переможці змагань у командному та індивідуальному заліку були нагороджені кубками, медалями, дипломами та пам'ятними подарунками організаторів і спонсорів змагань, які вручили голова обласної ради ФСТ «Україна» Владислав Кушнірчук, заступник голови обласного відділення НОК України Василь Машика, заступник го-

лови Перечинської РДА Іван Погоріляк, головний суддя спартакіади Анатолій Плеханов і директор Перечинської школи-інтернату Василь Коба.

Краща спортсменка спартакіади Каріна Морозова з подарунком від Василя Машики

ПЛАВАННЯ

ЗЕВІНА ПЕРЕМАГАЄ НА ЕТАПАХ КС

Українська плавчиня Дарина Зевіна на етапах Кубка світу FINA з плавання на короткій воді здобула низку перемог.

На IV етапі Кубка світу, який проходив у Дубаї, Дарина здобула дві медалі: спортсменка виявилася найкращою на дистанції 200 метрів на спині та фінішувала третьою на 50-метровій у цій самій дисципліні. Повторила переможний заплив на 200-метровій на спині наша співвітчизниця і на наступному етапі Кубка світу, який відбувся в Катарі. Дарина Зевіна фіні-

шувала першою, другою стала японська спортсменка Саяке Акасе, третьою – угорська плавчиня Катінка Хоссу. Ще одне «золото» Катару Дарина здобула на дистанції 100 метрів на спині. А от на 50-метровій українка покращила результат Дубаї, зійшовши на срібну сходинку п'єдесталу пошани. «Золото» дісталось Олександрі Урбанчук (Польща), «бронза» – Саяке Акасе.

ВОРОНИ – СПРАВЖНІ ЖАРТІВНИКИ

Дослідження, опубліковане в журналі «Наука» професором Алексом Каселніком з Оксфордського університету, виявило, що ворони – дуже розумні птахи. Вони навіть вміють обманювати. А досвідчений спостерігач за природою і птахами письменниця Кендіс Севейдж зауважила, що ворони можуть жартувати та розігрувати одне одного.

ТАЄМНИЦІ ПТАШИНОГО ЗОРУ

Американським дослідникам вдалося визначити гостроту зору боровітра звичайного, птаха із родини соколових. Його зір виявився в 2,6 раза гостріше людського. Якби людина мала такий зір, вона змогла б прочитати всю таблицю для визначення гостроти зору на відстані близько 90 м.

ДИЗАЙНЕР СТВОРЮЄ КАРТИНИ ІЗ СПРАВЖНИХ ДОЛАРИВ

Маленькі діти вирізають аплікації з кольорового паперу, а Марк Вагнер із США використовує для творчості грошові купюри. Причому робить це просто майстерно. Він подрібно їх на шматочки, створюючи незвичайні композиції, повідомляє kulturologia.ru. Художник в основному застосовує в роботі односторонні купюри, вважаючи їх найпоширенішим папером в Америці. Джордж Вашингтон, чий портрет заслужено прикрашає один долар, посідає чільне місце в багатьох колажах. То він рубає вишневе дерево, то прогулюється в саду, то читає газету або ж перекушує на доларовій купюрі. Інші колажі зображують фантастичні сцени, такі як острів з біоморфною рослинністю, розташований на вершині хвилі з доларових купюр. Як стверджує Марк Вагнер, його роботи покликані не тільки прикрасити інтер'єр, а й підкреслити залежність людей від грошей.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

28 жовтня – 3 листопада

ОВЕН Доведеться спілкуватися з людьми, які вам неприємні. Забудьте на якийсь час про свої амбіції, щоб знайти спільну мову з конкурентами.

ТЕРЕЗИ Цей тиждень сприятливий для вирішення фінансових питань. Звернувшись по допомогу до впливової особи, ви отримаєте підтримку і потрібну протекцію.

ТЕЛЕЦЬ Слушний час для відновлення старих контактів. Зверніться до партнерів по допомогу і зможете легко вирішити фінансове питання.

СКОРПІОН Ви зможете вирішити всі свої проблеми завдяки втручання впливової особи. Вигідна пропозиція від партнерів принесе значний прибуток.

БЛИЗНЮКИ Цей тиждень буде складним і принесе кілька неприємних сюрпризів. Не варто повідомляти керівництво про виниклі проблеми. Спробуйте вирішити їх своїми силами.

СТРІЛЕЦЬ Саме час навести лад у документації, щоб продемонструвати добрі результати своєї роботи. У стосунках із керівництвом можливе прикре непорозуміння.

РАК На вас очікує вигідна пропозиція від нових партнерів. Сміливо дійте, адже удача не полатиме вас ні на мить, і всі фінансові питання будуть вирішені дуже швидко.

КОЗЕРІГ На вас чекає приємна звістка від старих партнерів. Вдалий час для розмови з керівником про підвищення зарплати.

ЛЕВ До вас можуть висуватися додаткові вимоги. Не варто боротися за справедливість і доводити свою правоту. Змирність на деякий час із ситуацією, аби уникнути конфлікту.

ВОДОЛІЙ Не варто вирюшати у відрядження і далекі поїздки, якщо не бажаєте ускладнювати своє життя зайвими перешкодами. Краще присвятити час статичній роботі, наприклад підготовці документів.

ДІВА Колеги будуть вороже налаштовані до вас. Не варто витрачати час на з'ясування стосунків, краще виконуйте свою частину роботи якісно, виявляючи при цьому свої найкращі риси.

РИБИ Намагайтеся стримувати свої емоції, інакше спровокуєте конфлікт. Ваші колеги спробують втягнути вас в інтригу. Не варто довіряти думці оточуючих.

Золоті візерунки осені

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ

25–31 жовтня

- 25** 175 років від дня народження Жоржа Бізе (1838–1875), французького композитора
- 170 років від дня народження Гліба Івановича Успенського (1843–1902), російського письменника
- 100 років від дня народження Дмитра Васильовича Фрацька (1913–1982), українського актора
- День маркетолога
- 27** День Незалежності Туркменістану
- День автомобіліста і дорожника
- 28** День визволення України від фашистських загарбників
- Міжнародний день анімації
- 29** День працівників служби пожево-технічної охорони МВС
- 30** День податкової служби України
- 31** День Апостола і Євангеліста Луки
- Міжнародний день економії
- Міжнародний день Чорного моря

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», майдан Незалежності, 2, м. Київ, 01012 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадає сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

ВІТАЄМО Ніну Нечипоренко з с/т Володарськ-Волинський Житомирської обл., яка правильно розгадала сканворд у № 42.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

_____

Відповіді на сканворд, надрукований у № 42

Grid of crossword puzzle answers with letters in a grid format.

Правильні відповіді – «міліметри».

Large crossword puzzle grid with clues in Ukrainian and a portrait of a man on the right side.